

Azon a titokzatos utolsó napon

Az ős jelentse nekünk a nyugalmat, a szorgalmas élet eredményét, a jóra igazított ember örök új életre való feltámadását. 📖 3. oldal

El ne feledkezz Istenedről!

Amink lett, minden nehézség ellenére, az pedig az Isten áldása. Az áldást pedig illik megköszönni, érte hálát adni. 📖 4. oldal

Halottak napja református szemmel

A református halottak napja nem a halottak lelkével foglalkozik, ez a nap az élők lelkének fontos. 📖 6. oldal

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
— 2024 —

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2024. OKTÓBER • 35. évf. 19-20. szám • Ára 5 lej

Egyházkerületi nőszövetségi konferencia Bihardiószegen

Közel ezerötszázan vettek részt szeptember 14-én a Bihardiószegen megrendezett találkozón, amelynek idei témája: „Az élő Ige hirdetése és hatása a nőszövetségi szolgálatban”.

A zord idő sem szegte kedvét annak a közel másfél ezer nőszövetségi tagnak, aki idén is lelkesen gyűlt össze közös imádságra és igehallgatásra. Mint minden évben, idén is ünnepélyes zászlós bevonulással kezdődött az esemény. Büszkeséggel vegyített lelki alázattal vitték a zászlót a gyülekezetek erre kijelölt asszonyai, mint akik tudják, hogy Jézus zászlaja alatt segítséget és győzelmet kapnak.

Az istentisztelet kezdetén Ft. Bogdán Szabolcs János püspök igeolvasással és imádsággal szolgált, majd Szánthó Júlia, a Zila-

hi Református Egyházmege nőszövetségi elnöke hirdetett ígét, a Gal 6,2.6 üzenetét helyezte a jelenlevők szívére: „Egymás terhet hordozzatok, és úgy töltsétek be Krisztus törvényét. Akit pedig az ígére tanítanak, részesítse tanítóját minden javából.” Vagyis hordozzuk kölcsönösen mások bűneinek terhet. Arról ismeri meg a világ, hogy a Krisztus tanítványai vagyunk, ha szeretetjük egymást. Közösségben vagyunk egymással, és Krisztus családjába tartozunk, ezért alázattal és tisztelettel fordulunk egymáshoz – hangsúlyozta az igehirdető. „A záró imádságban dr. Koncz-Vágási Katalin a Magyarországi Országos Nőszövetség képviselőjében adott hálát a buzdító ígért, amely a mindennapi életünk része kell legyen.”

(Folytatás a 12. oldalon)

Tömeglélektan

A tavalyi bolgár–magyar labdarúgó-Európa-bajnoki selejtező előtti és alatti utcai zavargásokon a felvonulók autókat gyújtottak fel, összecsaptak a rendfenntartókkal, és többen kórházba kerültek.

Bizonyára a tüntetők és agresszorok között olyan személyek is voltak, akik korábban „egy legyet sem csaptak le”, illedelmesen mosolyogtak a munkahelyükön, a hölgyeknek elsőbbséget adtak, s esténként a Miatyánkot is elmondták. Mi történhetett mégis, hogy ilyen nagy változás következett be a viselkedésükben?

Az utcai tüntetések, a szurkolók tábora, a koncertek vagy a fesztiválok egyaránt létrehozhatják azt a tömörülést, mellyel a többi között a szociálpszichológia egyik területe, a csoportlélektan foglalkozik. A tömeg, mint jelenség, a francia Gustave Le Bon (1841–1931) is töprengésre sarkallta, aki megélte az 1848-as forradalmat és az 1871-es komünt is. Az orvosi egyetemét végzett kutató a következő definíciót írta le: „a tömegben lévő egyén fő jellemvonásai a következők: a tudatos személyiség megszűnése, a tudatlan személyiség előtérbe nyomulása, az érzelmeknek és gondolatoknak a lelki infektio és szuggesztio útján egyugyanazon irányra s a szuggesztált gondolatoknak tettekké való átalakulása. Most már nem önmaga többé, hanem gép, és akarata nincs többé.” Több idézetet is hozhattam volna, azonban talán ez visz legközelebb a nagypénteki események megértéséhez.

(Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Tömegelektan

(Folytatás az 1. oldalról)

Mind az Ó-, mind az Újszövetségben találkozhatunk a közösséggel, a tömeggel: a Babel tornyát építőktől az Egyiptomból való kivonuláson át egészen az ötezrek megvendégeléséig azt láthatjuk, hogy a tömeg lehet békés, együttérző, de akár „barbár módon” viselkedő is. A nagypénteki tömeg a szintén Le Bon által megfogalmazott, a járványtanból kölcsönzött „mentális fertőzés” modellt (1895) tárja eléink, amelyet úgy értelmeztek, hogy a „csőcselékszerű és egyéb felizgatott tömegben terjeszteni képes az érzelmeket és az anómiát”. Az utóbbi fogalom a társadalmi normák megkérdőjelezésére és elutasítására vonatkozik. Továbbá közelebb visz a megértéshez a Sighele által megfogalmazott kriminológiai modell (1891), mely szerint a tömegben az egyén primitívebbé, infantilisabbá válik, mint amikor egyedül van. Ennek az a következménye, hogy kevésbé intelligens, és a felelősség is alacsony szinten működik.

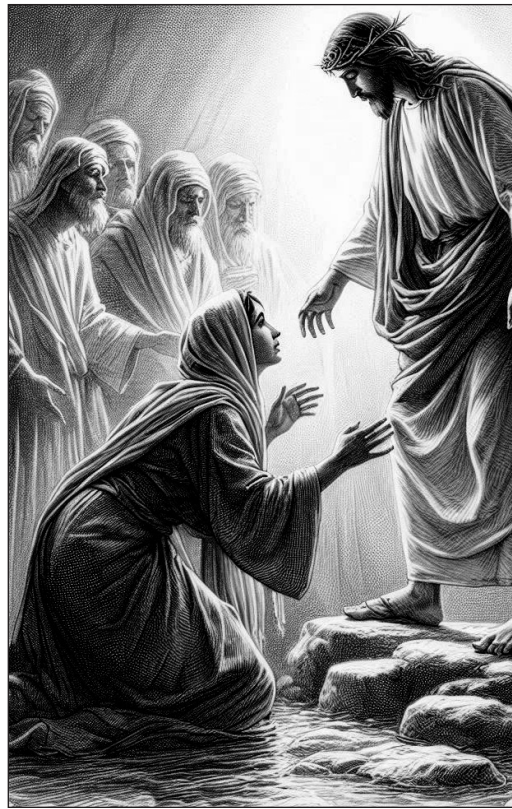
Zárhatnánk azzal a gondolatmenetünket, hogy milyen jó megállapítani azt önmagunkra nézve, hogy mi nem viselkednénk úgy, mint a nagypénteki tömeg, és bennünket nem ragadott volna magával – ahogy József Attila is megfogalmazta –, „a tömeg járó erdő rengetege” (1930). Azonban legyünk nagyon óvatosak: a névtelenség és feloldódás és a fentebb megfogalmazott veszélyek arra figyelmeztetnek, hogy velünk is bármi megtörténhet. Ezért is figyelmeztet Pál: „Azért aki azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!” (1Kor 10,12) Mert más gondolni valamit, és más átélni azt.

DR. KIRÁLY LAJOS

Benne reménykedj!

„Egy asszony, akinek leányában tisztátalan lélek volt, hamarosan hallott róla, eljött, és odaborult a lábához.” (Mk 7,25)

Egy pogány édesanyában reménység ébredt, amikor meglátta Jézust, és nem habozott, hanem szólt is. Feltámadt benne a bizalom,

Igazi boldogság

„...és nagy öröm volt abban a városban.” (ApCsel 8,8)

Fülöp nagy buzgalommal tett eleget Mester parancsának, amikor az evangéliumot elkezdte hirdetni Jeruzsálemen kívül is. Tisztátalan lelkeket űzött ki a megszállott emberekből, és betegek gyógyultak meg. Ennek összefoglalásaképpen írja Lukács, hogy „...nagy öröm volt abban a városban.”

Van-e ilyen öröm a mi városunkban, a mi falunkban, a mi gyülekezetünkben? Tudunk-e örülni az igének, amelyet naponta olvasunk vagy vasárnap hallunk a templomban, amikor hirdettetik?

Samáriában a lelkületet Simon mágus határozta meg. Az egész város az ő mágikus hatása alatt volt. Az emberek ugyanis keresték a boldogságot. Nem mindegy azonban, hogy milyen áron akarja az ember azt elérni. Amit Simon tett, abban az emberek valami istenit, valami szentséget találtak. Ma sem szabad az Isten dolgait, a Biblia igazságait mágikus dolgokkal, jóslatokkal, varázslatokkal keverni, felhígítani.

A legtöbb ember boldogságra vágyik. Az a baj, hogy Samáriában ez az emberektől és

hogy a Mester segíthet neki. Az asszony valószínűleg hallotta, hogy az emberek mit rebesgetnek, hogy arra jár Jézus, aki csodákat tesz, aki betegeket gyógyít.

A történetünk érdekessége, hogy Jézus úgy tett, mintha érzéketlen lenne a nő gondja és szenvedése iránt, sőt gőggel nézne rá pogány volta miatt. Érthetetlen számunkra, de a Mester számára egyáltalán nem, Jézus próbára akarta tenni az asszony hitét. Miután az asszony kiállta a próbát, Jézus cselekedett, s meggyógyult a leány. Az édesanya a kemény beszéd és fogadtatás ellenére is kitarított a kérése mellett, és az Úr megadta neki azt a nagy örömet, hogy lányát újra egészségesen láthassa. Bárcsak a mi hitünk volna mindig ilyen erős! Csak az Úrban reménykedj és higgy!

Ez így helyénvaló, de mi van, ha mégse segít, amikor kérjük? Mi történik, ha nincs ott, amikor szenvedünk vagy betegség tör ránk? Akkor már meggyengül a hitünk benne, és elfordulunk tőle, mert nem segített. Vajon nem velünk van gond? Nem az a baj, hogy elszakadtunk az Úrtól?

Ez az asszony merész és szívós volt, mert nem hátrált meg Jézus visszautasításától, ezzel bebizonyította a hitét, és a csoda megtörtént. Hol a te hited? Akár erős, akár gyenge, akár lábadozó, gyere az áldott orvoshoz, aki meggyógyít és megerősít. Ámen!

KASZANICZKI CSONGOR

emberi cselekedetektől függött. Ezért nem volt tartós boldogságuk. Hol agresszívek, hol depresszívek voltak, ezért nem voltak boldogok. Nem is lehettek boldogok az Úr igazi Szentleke nélkül.

Ahol Krisztus Lelke munkálkodik, ott boldog emberek vannak. A boldogságot az evangélium munkálja ki bennük. Ahol az evangélium hirdettetik az Úr Jézus Krisztusról, ott elkezde munkálkodni az emberi szívekben, és boldogok, békések lesznek. Ez az Isten mentő szeretete, jósága és kegyelme.

Ennek a boldogságnak az az ismertetőjege, hogy nem az emberektől vagy a körülményektől származik. Ez a boldogság felülről való, az Istentől származik. Az ember nem is remélheti, váratlanul kapja meg az Istentől. Ez a boldogság akkor is jelen van, amikor az ember kísértésbe esik vagy próbatételt hordoz. Vagyis az Úrtól származó boldogság nemcsak a jó, hanem a rossz napokban is jelen van. Ez a boldogság Jézus halálában és feltámadásában gyökerezik. Ezért olyan fontos és elengedhetetlen, hogy az ember élete Krisztusban és Krisztus által teljesedjék ki.

CSOMAY ÁRPÁD (A. J. MENSİK NYOMÁN)

Azon a titokzatos utolsó napon

„Annak pedig, aki elküldött engem, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit se veszítsek el, hanem feltámasszam az utolsó napon.” (Jn 6,39)

Őszre fordult. Lombosátrak bontása van. Az őszi tavaszi zöld levelek ékes színjáték után avarként kerülnek el, mint a földet télire betakaró szőnyegóriás. A bőséges termésből még maradt mezegetni való gyümölcs az ágakon, mint aratás után korábban sok kosár kalász a tallózónak. A természet szép termés mosolyán lassan befejezi az esztendőre kirótt teendőit. Ez a látvány az elmúlásról szól, beszél a célhoz érkezésről, a beteljesülésről.

MIT HOZOTT AZ ELTELŐ IDŐ?

Az őszinte emberek, még ha várakozás alatt is maradt a hozam, elismerik, hogy ennyit sem érdemeltünk mulasztásaink miatt. Hálaadásra nyílik a szív, és megterülnek az ünnepi asztalok, az úrasztala is új kenyérre, majd új borra. Isten megújult kegyelme segít nekünk is megújulnunk. Ennek ellenére nagy az elkeseredés. Az ünnepi mosolyok mögött megbújnak a keserű gondolatok, az elégedetlen lélek és többre vágyó szív. Mindenkiiben jelentkezik a félelem csírája, ami lehet holnapféltés, elért eredmények veszteségkísértése, vagy csak megtévesztő fantázia. Az idősebbek, látva a természet méltó nyugalomra készülődését millió szín között, könnyen elkeserednek, a halál gondolata ősszel felerősödik bennük. Mert mit hozott az eltelő idő: változatos gyermekkort, hiányokkal küzdő ifjúságot, sikerek és kudarcok sorakozását. Az ősz az őszülőknél jelenti a behozhatatlan lemaradások terhét, elmulasztott lehetőségek nyomasztását és megannyi felhalmozott adóság bepótolhatatlanságát. A végsőhöz való közeledés egyesekben mindent feloldó állapot, másokban szorongás beláthatatlan elkövetkezendők miatt.

SZÁMADÁS

Amint a természet dicséri Istent a maga ízeivel, színeivel, példával szolgál a kétségbeesett ember számára. A termésre szánt idő elmúlt.

Elkezdődik a számadás feszült folyamata. Mennyi volt, milyenre sikerült, mi marad meg, mit kell szemétre ítélni? A nyugtalanság annál kevesebb, minél többet tud Isten gyermeke az imádságra fordítani. Sőt, fel kell ismernünk, hogy „vetéstől aratásig, ültetés-től szüretig” fohászokodásra is időt kaptunk. Nemcsak verejtékező bogáncstusakodás a sorsunk, hanem a mindennapi jutalmak elfogadása is, mert a bűnbe esett ember Krisztustól kegyelmet nyert. Ezt a kegyelmet kell naponta kérni és szorgalmasan meghálálni. Megöregedni úgy szabad, hogy az „utolsó nap” előtt gyönyörködni tudjunk beért, szem-lelket elvarázsoló eredményekben. Kezünk munkájának vannak ilyen hozadékai, családtagjaink sokasodása nyugtázhat le, de mindenben látni kell imádságaink nyomán a szép változásokat. A bántó képek, mint környezetünk „fonnyadásai, rothadásai, ferge-sedései”, arra utalnak, hogy elmaradtak az imák, az istentiszteletek, a hálás ajándékozások, egymás megbecsülése és támogatása.

JÓTÁLLÁS KRISZTUSTÓL

A szép és hálaadásra serkentő ősz jótállását Krisztus Jézus nyújtja. Istentől kapott feladata: „Annak pedig, aki elküldött engem, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit se veszítsek el...” Megváltónk teljesíti a feladatot. Az Őt követők már nem az utolsó nap közeledtéért szomorodnak el, hanem azért, mert nem tudnak néhány esztendő-t még itt maradni bőséggel termő időben. Az áldás idejének lejártakor a hívőnek még ez a nemes szomorúsága is elmarad, amikor tudatosává válik a mennyi ígéret. Azaz: „... feltámasszam az utolsó napon.” Az a bizonyos „utolsó nap” nemcsak az élet végét jelenti, hanem a feltámasztását is. Világvégi rossz hangulatot kedvelő és terjesztő embertársainknak is el kell mondanunk, hogy ettől a naptól nem félni kell, hanem erre a napra örvendező hálaadással készülni.

Az ősz jelentse nekünk a nyugalom napját, jelentse a szorgalmas élet eredményét, jelentse a jóra igazított ember örök új életre való feltámasztását.

CSÚRY ISTVÁN

Megkoronáztad az évet javaiddal

Mennyei Édesatyánk a Jézus Krisztus által! Hálátelt szívvel fordulunk Hozzád, megköszönve Neked teremtő gondoskodásodat.

A zsoltárossal együtt mondjuk, hogy ismét megkoronáztad az évet javaiddal, és nyomaidon bőség fakad (Zsolt 65,12). Szívünk csupa hála még akkor is, ha az idej aszály, nyári nagy forróság szinte teljesen felperzselte a földet. Jó tudni, hogy Te még a kopár pusztán is újból füvet tudsz sarjasztani. Bízunk abban, hogy aki örömmel vetett, az tud hálaadással aratni. Bár mi ültettük, mi öntöztük a földet, a növekedést mégis Te adtad!

Nem minket illet a dicséret, hanem Téged, ó Isten, a Sionon! Nem az ember fáradságos munkája érdemel dicséretet, hanem Te, aki megáldottad az ember munkáját! Add, hogy aki teremtésed bőségét megtapasztalta, tudjon javaival tisztelni téged, és hűséges sáfára legyen a te adományaidnak.

Oh, könyörgést meghallgató! Légy azokkal is, akik szűkölködnék. Úton-útfélen találkozunk velük, s bár a napok egyre hidegebbek és az éjszakák egyre hosszabbak, Te légy útmutatójuk, hogy a reménytelenséget újra remény váltsa fel! Ne feledkezz meg róluk sem, akiknek nem adatik meg a mindennapi kenyér, hiszen a szegény nem fogy el a földről (Mt 26,11).

Ősz van. Betakarítás, ugyanakkor a számvetés ideje is. Tudjuk azt, hogy a természet haldoklása után mindig ott van az újjászületés reménye. Bűnbánattal fohászokodunk Hozzád, hiszen „erőt vettek rajtunk a bűnök”, de mi hisszük és tudjuk, hogy „megbocsátod vétkeinket” (Zsolt 65,4).

Tudjuk azt, hogy a föld nem magától terem füvet, nem magától van az erő és zajlik az élet, hanem mindent a te Szentlelkednek köszönhetünk, hogy még van élet, az ember sok-sok romboló munkájának ellenére is, hogy még van derű, mosoly, vidámság, nevetés, szeretet, békesség.

Te békességet szerezted, s megmutattad reformátoraid által, hogy az Anyaszentegyház fundamentuma Krisztus. Add, hogy visszatérjünk a forráshoz, a tiszta forráshoz, a Szentíráshoz.

ARY DÁVID

El ne feledkezz Istenedről!

Megint egy nehéz nyáron vagyunk túl. Eleinte a sok eső miatt panaszkodtunk, majd jöttek a forró napok és az aszály. Sok panaszra nyílt az ajkunk idén is. Nehéz volt a rekkenő hőséget elviselni, felborult a természet rendje, minden előbb érett, vagy hamar leérett, augusztusban betonná vált a föld, elapadtak a folyók, tavak, kutak, szeptember is kánikulával kezdődött, és folytathatnánk a sort. A sok siránkozásunk ellenére mégis termett a föld. Biztos, hogy voltak, vannak hiányosságok, de lássuk be azt is, hogy mégiscsak lett munkánknak gyümölcse. Amink lett, minden nehézség ellenére, az pedig az Isten áldása. Az áldást pedig illik megköszönni, érte hálát adni.

BITKA A HÁLÁS SZÍV

S el is jutottunk korunk egyik nagy problémájához. Merthogy ma ritka a hálás szív, mint a fehér holló. Vajon miért? Talán az egyik ok, hogy a mai ember úgy érzi, úgy gondolja, hogy minden az ő keze munkája. A gyárakban dolgozók azt tapasztalják, hogy ők rakják össze a gyártott terméket; hazafelé az ő munkájuk eredménye a polcra leemelt kenyér. A mezőgazdaságban dolgozók azt tapasztalják, hogy már kiszámíthatóbb a termés, lehet növelni a hozamot, lehet védekezni mindenféle vegyszerrel vagy módszerrel, akár még az időjárással szemben is lehet eszközöket alkalmazni. Megint csak én voltam az ügyes ember. Csak mikor megroppan az egészség, elmegy az erő, vagy hiába minden ügyességem és eszközöm, odavész a termés, akkor jut eszembe, hogy: jaj, Istenem! Erre mondja az Ige: „Ne gondold tehát majd magadban: Az én erőm és hatalmas kezem szerezte nekem ezt a gazdagságot! Hanem gondold mindig Istenedre, az Úrra, ő ad neked erőt a gazdagodáshoz...” (5Móz 8,17–18a)

A másik ok talán az, amit Visky Ferenc fogalmazott meg egyik kis áhítatában, tudniillik hogy a lelkészeknek rossz a szemük, mindig a hiányzókat látják a templomban, s nem örvendenek az ott lévőknek. Ilyen értelemben mindannyiunk szeme rossz, hiszen mindig azt látjuk, ami hiányzik, ami nincs. Ilyen látással pedig teljesen jogosnak érezzük a kérdést: miért is adjak hálát?

A harmadik oknak pedig azt lehetne előhozni, hogy egy olyan társadalomban élünk, amelyben a teljesítmény az elsődleges. Még többet, még jobbat, még szebbet – a jelmondat. S bizony ebben a robotolásban és robogásban elmarad az a bűvös szó, hogy köszönöm. Elmarad a köszönet, a dicséret a gyárban a munkáért, az iskolában a tanításodért vagy éppen a tanulásodért, a kórházban az ápolásodért, a gyógyításodért, vagy a családban az elvégzett munkáért, és még sorolhatnánk. Oly nehezen tör elő az ajkak-

ra a köszönet, a hála vagy éppen a dicséret szava. És ha emberek egymás közti kapcsolataiban ilyen nehéz kimondani: köszönöm, akkor miért csodálkozunk, hogy Istennek sem adunk hálát elégszer?

A HÁLAADÁS ÜNNEPE

De tudja ezt a mi Urunk, hogy milyen keményszívű és keménynyakú az ember. Ezért is adta parancsba Izráel népének: „Tartsd meg a lombsátrak ünnepét hét napig, amikor megtörténik a betakarítás szérűdről és borsajtódból. Örvendezz az ünnepeden fiaddal és leányoddal, szolgáloddal és szolgálóleányoddal meg a lévitával és a jövevényvel, az árvával és az özvegyvel együtt, akik lakóhelyeden élnek. Hét napon át ünnepelj Istenednek, az Úrnak azon a helyen, amelyet kiválaszt az Úr. Mert megáldotta Istened, az Úr minden termésetet és kezéd minden munkáját: örvendezz tehát!” (5Móz 16,13–15) A lombsátrak ünnepe a hálaadás ünnepe tehát, és a nyolcadik napon az őszi záróünnep követi. Vidámság, öröm, sok ének és tánc jellemzi ezt az ünnepet. A hálaadás mellett emlékezés is, hiszen azért vonulnak ki ilyenkor a zsidók lombsátrakba, hogy emlékezzenek atyáik pusztai vándorlására, akik sátrakban laktak. Ezeket hallva, elmondhatjuk, hogy nekünk, reformátusoknak is van „szukkót” ünnepünk. Október végén ünnepeljük újbor ünnepét (idén a lombsátrak ünnepe is október második felére esik), s e vasárnapra a mi gyülekezetünkben is hozzákapcsoljuk a reformációra való emlékezést és úrvacsorát. Igaz, nem egy hétig tart az ünnep, de emlékezés atyáinkra, hitharcaikra és hálaadás a betakarított termésekért, akárcsak a szukkót ünnepén. Milyen jó lenne, ha ez igazi örömmel lenne! Ha vidáman, örömmel meg tudnánk köszönni, amit termett a föld, s azt is, hogy tisztán szól az Ige.

Miért fontos ez? Mert ez Isten parancsa! Sok mindent kapunk Tőle. Te is, én is, még az is, aki azt mondja, hogy semmit nem kapott az Istentől. Mert ahogy Pál mondja: „Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, miért dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor 4,7) Gondoljunk csak bele, ha elhív a szomszéd tengerit csuházni, s te elmész, s hántod a csuhét, zsákolod a tengerit a göréba, akkor legközelebb, mikor szüretelsz, joggal várod el, hogy ő is jöjjön el segíteni. S ha nem jön, nem vagy-e felháborodva, s nem mondod-e magadban, hogy: na, jöhet énhozzám, én se fogok többet segíteni neki? Mikor gondviselő Atyánk egy árva köszönömöt kér, egy kis hálás szívet mindazért, amit ebben az évben adott, nem jogosan teszi-e? S vajon mit szólnánk, ha hálátlanságunkra Ő is így felelne: na, jöhetsz te ezután énhozzám, biztos nem hallgatlak meg?! Milyen szerencse, hogy nem ember az Isten, mert akkor nagy bajban lennénk.

AZ ÖRVENDEZŐ EMBER

De tudod, testvérem, még a hálaadást is mi miattunk kéri Isten. Aki nem tud hálát adni, az csak a hiányt látja: még nincs meg ez vagy az, teremhetett volna a földem, a szőlőm kétszer ennyit, még nincs befejezve a házam stb. És az „ami nincs” látása keserűvé tesz. Azonban aki hálát ad, az örvendező ember lesz. Ezért örömmel ünnepel a szukkót, mert aki megáll, és megnézi, mi mindene van, az tud örülni neki. Milyen jó lenne, ha október végén nemcsak a zsidók tudnának örömmel ünnepelni, hanem mi is örömmel vennénk részt az „őszi betakarítási” napon. Mert értem én, hogy sírva vigad a magyar, de lehet szemgyógyító írt kérni a mi Urunktól, hogy a „rossz látásunk”, sopánkodásunk és kesergésünk helyére hálás szív kerüljön, hogy amink van, amit kaptunk, azért hálásak tudjunk lenni.

JAKÓ SÁNDOR ZSIGMOND

Őszi hálaadás a presbiterekért

A nyár folyamán többször, többekkel beszélgettünk az idei presbiterválasztásról. Mire kézbe veszed, kedves Olvasó, a friss lapszámot, már javában zajlik a választás, vagy már túl is vagyunk rajta. Gyülekezeteink órállói, akikre imádságos szívvel bízattok rá a gyülekezet vezetését, hamarosan szolgálatba állnak. Mert felemelték szemüket, és látták, hogy fehérek már a vetések, és tudjátok, munkások kellene az aratásba. Megmondta az aratás Ura.

A MI PRESBITEREINK

És míg így beszélgetünk jelölésről, választásról, mindig ott van bennem a fájó túske. A magunk mögött hagyott három évben évente kellett úgy megállni koporsók mellett, hogy presbitertől búcsúztunk. Mindig nagyon hirtelen történt – vasárnap még együtt imádkoztunk, hét közben már érkezett a megdöbentő hír: akire eddig támaszkodtál, akiben bíztál, akire mindig számíthattál, már nincs. Vagyis van, csak már a mennyei seregben. Mintha egyik pillanatról a másikra rájuk odaát sokkal nagyobb szükség lett volna, mint a földi gyülekezetben. Elnétek hetek, hónapok, évek, de most is fáj a hiányuk. Úgy is, hogy tudom, találkozunk. Ők csak előre mentek. De innen akkor is nagyon hiányoznak! Szóljon ez az írás most róluk – és azokról, akik neked, kedves olvasó, hiányoznak.

PISTUKA BÁCSI

Nem így hívták. Így csak a lányaim és a feleségem emlegették Máté Istvánt. Vagy Lindert, hisz mindenki így ismerte. Nyolc évvel ezelőtt, amikor eljöttek meghallgatni az előző gyülekezetünkben, bajszos-huncut mosolyával azonnal belopta magát a szívünkbe. Kedveskedett a lányoknak, mindig elemlegette, mert a szíve emlékezett, mit is beszélt ott a kislányokkal. Mennyire meglepődött, látva a presbitereket. Hogy ízlett neki a kalács.

És jelen volt minden istentiszteleten, bibliaórán, bűnbánati alkalmon. Ha szólt a harang, a bicikli már fordult be a sarkon, és már láttad is, ahogyan meghajtja a fejét, és imádkozik. Pedig otthon sem unatkozott: tehén, ló, disznók, egész farm várta haza a gondos gazdát. De mindent le tudott tenni a keze ügyéből, amikor a harang megszólalt.

Nem volt mindig templomos. Nem titkolta. Néhai feleségétől mindig kérdezte, miért kell oda annyit járni? Aztán az özvegyiség odafordította az élet Urához. És hűséges, őszinte aratója lett.

Mindenki ismerte, szerette, híd és kapocs volt az ortodox és a református gyülekezetek között. Ő hozta el mindig az ortodox egyház karácsonyi ajándékát, a falinaptárt, és ő

vitte el a mi ajándékunkat is évről évre. Az udvarán együtt sirattuk az ortodox kollégával, hisz nemcsak szomszédot, presbitert, de jóbarátot is veszítettünk el benne.

Konfirmálás után, szénagyűjtéskor kikísérte a fiát, elköszöntek. Mondta, bezárja ő a kaput. Viccel és mosollyal az arcán ült le szusszanni egyet a lócára. Ott találták meg.

Szabadításodra várok, Uram! (1Móz 49,18).

TIMI

Vagyis Kőrösi Tímea Tünde. De ő csak mindenki Timije volt. Presbiter, kórustag, szociális munkás, szervező, az az ember, aki mindig, mindenkin segített. Nemcsak a gyülekezet, de a község Tábita-Dorkása is, aki nagyon hiányzik. Ahányszor leülök emléklapot kitölteni, mindig eszembe jut, ha ő most itt lenne, mennyivel szebben írná meg helyettem! Amikor a kisebbik fia konfirmált, akkor jöttem rá, rajzolja a betűket; utána sok emléklapon az ő gyöngybetűi sorjáztak.

Ha rá gondolsz, csak mosolyogni tudsz. Mert mindig mosolygott. Ha fájt, akkor is mosolygott. Ha a mások fájdalmát kellett magába szívja, mint kiskakas a darazsakat, csak hogy a másoknak ne fájjon annyira, ő azt is megtette, és mosolygott utána is.

Ez a mosolygós arc égett a lelkünkbe arról a fényképről, ami 2020 karácsonya előtt készült. Jártuk a falu utcáit, és egy-egy utcáron megállva megkántáltuk a zárkára ítélt

közösséget. Vittük az örömhírt. Olyan boldogan jött, hűgával, nővérevel úgy énekeltek és mosolyogtak, mint a betlehemi angyalok.

Amikor egy éve érkezett a telefonhívás: rosszul lett a munkahelyén, a Polgármesteri Hivatalban, és már nem tudták az életét megmenteni... az az a pillanat, amikor sem az agyad, sem a lelked nem fogja fel. Amikor egy újabb presbitert veszítesz el, egy másik jóbarátot, és érzed, lassan nincs, ki tartsa a karod. Mózesnek ott volt Áron és Húr, de neked ki marad?

A temetése életem egyik legnehezebb szolgálata volt. Együtt sírtunk, és aztán a sírnál együtt énekeltek gitárkísérettel ifjúsági énekeket az énekeskönyvek mellett – mert valahogy gyógyulnia kellett a léleknek.

Szela

DÉZSI

Amikor úgy érzed, több fájdalmat már nem tudsz elviselni, meg kell hallanod: elég néked az én kegyelmem.

Dézsai Sándor a gyülekezet gondnoka volt, amikor meghívtak a gyülekezetbe. Az átadás-átvétel után vele, a főgondnokkal és presbiterekkel jártuk körbe mindazt, amit rám bíztak. Ő vitt el és mutatott be a faluban. És bármilyen kérdéssem, ügyes-bajos dolgom volt, mindenben ott volt és segített. Bajsza alatt csak mosolygott egyet, és megvolt a megoldás.

Ő volt a falu vízvezetékrendszerének a mindenese. Ha nem volt víz, csak előkaptad a telefont, de mindig tudott már róla. Sőt, már javította. Csak a bölcsőde előtt kétszer kellett kiásatnia és újra ragasztania a vezeték, hogy legyen víz az apróságoknak.

És amilyen otthon volt a falu dolgiban, megvendéglésben, harangtisztításban, ugyanolyan mélyen jelen volt az életében a hit. Amikor le akartam rövidíteni az úrvacsora alatti úrasztala-körbejárást – ő mondta el: tiszteletes, mi, míg körbejárjuk a keretet, imádkozunk. Igaza volt. Utána figyeltem. Számára az a néhány lépés volt az Istenhez való megérkezés, a számvetés ideje.

Miután kiderült a diagnózisa, sokan, sokat könnyöztünk érte. Az Úr itt is más-ként döntött, mint ahogyan mi szeretnénk volna. Hazahívta. És egy hely megint üressé vált a gyülekezetben, presbitériumban. A lelkünkben.

Tudom, hogy sokan jutottak eszedbe, míg végigolvastad. Akár a gyülekezetből is. Vagy a családból. Azt olvassuk: Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Maga Jézus mondja, és adja a megoldást is: „Kérjétek az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásba.” (Mt 9,37–38).

Halottak napja református szemmel

Egy lelki utazásra indulunk ebben az írásomban, s ez az elmélyülés, az elhunyt szeretteinkre való emlékezés lesz. De mielőtt elindulnánk az emlékeink közötti barangolásra, először nézzük meg, honnan ered a halottak napja hagyománya, utána beszéljünk róla református szemmel.

KATOLIKUS HALOTTAK NAPJA

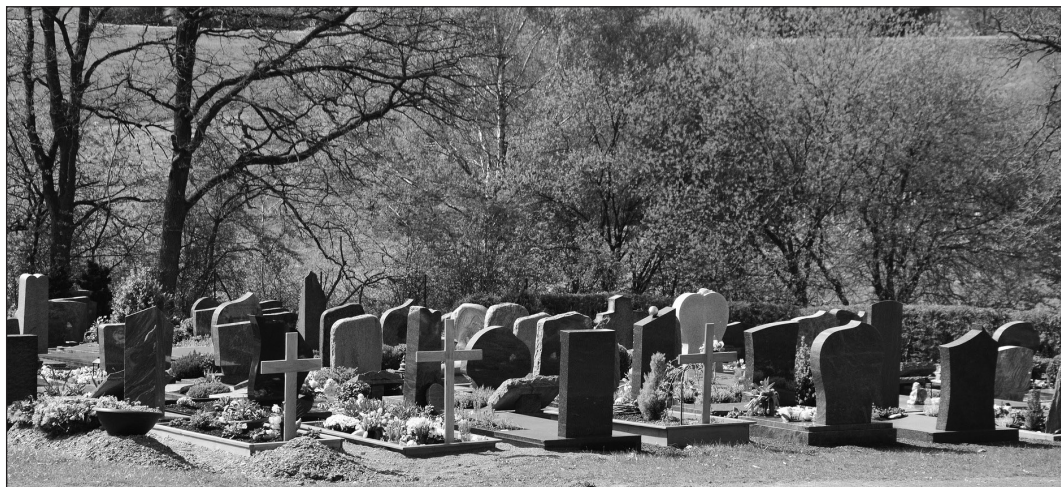
A katolikus egyház tanítása szerint november 2. a földön küzdő egyház ünnepélyes megemlékezése a tisztítótűzben szenvedő lelkekről. A halottakról való „gondoskodás” a vallástörténeti kutatások szerint ősidőktől fogva mindenütt megtalálható jelenség. A keresztyén egyházban Odilo cluny apát kezdeményezte, hogy miután mindenszentek ünnepén az egyház megemlékezik a mennyország szentjeiről, másnap az összes megholtáról is megemlékezzünk. 998-ban kezdték ezt ünnepként megtartani, a 11. századra már széles körben elterjedt, mai napig szentmisét is tartanak elhunytakért.

Emellett számos néphiedelem is övezi ezt a napot, különböző vidékeken más és más szokások terjedtek el. Ezeknek egy része mára már kihalt, másokat viszont most is életben tartanak. Van, ahol aznap tilos a szántóföldön dolgozni, más helyeken este harangoznak, van, ahol egész nap sütnék-főznek, és este nagy lakomát csapnak. Vannak vidékek, például Zalában, ahol este rétest tesznek az ablakba; ennek eredeti célja a hazajáró lelkek megvendéglése volt. Az öregek hiedelme szerint a család halottja ezen az éjszakán hazajár, legyen tehát mit ennie, ha éhes. Gyergyóban kenyeret sütnék és kiosztják a szegények között, mert úgy tartják, hogy a halott ilyenkor elmegy a hozzátartozói kapujához, és ha a szegényeknek nem adnak alamizsnát, sírva távozik. E szokások felsorolása csupán szemléltetésképpen szolgáljon, ennél ugyanis sokkal több néphagyománya van tájegységenként a halottak napjának.

Abból, amit eddig leírtam, egy dolog, remélem, mindenki számára kitűnik: ha a halottak napját meg is ünnepeljük, vagy valamilyen emlékezési napot tartunk, ebben a hitvilágban nincs keresnivalónk.

HALLOWEEN

Mielőtt rátérünk a mi megemlékezésünkre, ejtsünk pár szót az Amerikából hozzánk begyűrűzött ünnepről, a halloweenről. A halloween ősi kelta hagyományokból kialakult ír ünnep október 31. éjszakáján; 1840 körül vitték Észak-Amerikába a bevándorló ír földművesek. A kelták hite szerint október 31-én este a holtak szellemei visszatérnek, és mivel beköltözhetnek az élőkbe, az élők félelmükben különféle álcázó maskarákat öl-

tenek, mert ezzel akarják becsapni a holtak szellemeit. Az írek faragott karórépájából lett a mai vicsorgó, világító töklámpás; a felvonulás, lábasok-edények ütogetése eredetileg azért történt, hogy tudassák az elátkozott lelkekkel, nincsenek elfeledve.

Tehát, remélem, egyetértünk azzal, hogy reformátusként ebben a „hálovín”-i örületben szintén nincs keresnivalónk. Bár az iskolákban előszeretettel készítenek október utolsó napjaiban töklámpásokat, talán anélkül, hogy tudnák, ennek mi az eredeti jelentése és szerepe a kelta néphagyományban.

Református naptárunkban a halottak napja nem hivatalos ünnep, Kálvin még a sírok megjelölését is helytelenítette. A 19. században kezdett beszivárogni a református hívek szokásvilágába, és mára már, ha tetszik, ha nem, ha elfogadjuk, ha nem, létező ünnepé vált, amit valamilyen formában mindenki megtart.

Így azt javaslom, ha már megvan, töltsük meg tartalommal. Tegyük félre a hazajáró lelkektől való félelmet, ha esetleg valaki hisz benne, és a halottakért való imádságot is, ugyanis ők ott vannak, ahova Isten rendelte őket, az örök hazában, nem tehetünk értük semmit.

HALOTTAK NAPJA REFORMÁTUS SZEMMEL

Milyen legyen a református ember napja november 1-én vagy 2-án? Ugyanis változó, hogy ki mikor tartja ezt a napot. És itt érkezünk el a kezdő gondolatomhoz, hogy ha méltóképpen akarunk emlékezni, ezeken a napokon tegyük meg a saját lelki utunkat.

Nem ismerem az egyház hivatalos álláspontját a halottak napja kapcsán, mi a teológián nem foglalkoztunk vele, mert azt tanították, hogy ilyen nincs. Ezért én a saját elképzelésemet írom most le, és mindenki tegye hozzá a sajátját.

Az én gondolataimban van halottak napja, mert ezt gyermekkorom óta megtartottuk, és csak a teológián szembesültem vele, hogy valójában nem református ünnep.

Mit tegyünk halottak napján és hogyan? Az én elképzeléseim szerint ez a nap jó alkalom arra, hogy felelevenítsük elhunyt szeretteink emlékét. Nem mindenkit tudunk elengedni egyformán. Van, amikor hamar le tudjuk zárni magunkban a gyász folyamatát, de előfordul, hogy évekig vagy akár évtizedekig cipeljük a lelkünkben egy-egy veszteség fájdalmát. Vegyünk elő régi fényképeket, üljünk le a családdal, és idézzük fel az együtt töltött időt, mely ugyan már nem jön vissza, mint ahogy a halottak lelke sem, de ez segít abban, hogy tudatosítsuk magunkban érzéseinket. Ismertessük meg a gyermekeinkkel, unokáinkkal is az őseiket, meséljünk nekik azokról, akik már nem érték meg a születésüket, és azokról is, akik az életük részei voltak. Ekkor tudjuk felmérni a lelkünkben, hogy kik azok, akiket „el tudunk engedni”, mert azokra már mosolyogva emlékezünk, és kik azok, akiket nem, és akikre az emlékezés még most is fájdalmat okoz. Utóbbi esetben dolgoznunk kell magunkban, hogy a fájdalom eltűnjön, a gyászfolyamat lezáruljon, és az űrt, amit az elvesztésük okozott, be kell tölteni az élő családtagok szeretetével és a róluk való gondoskodással.

Utána kimehetünk a temetőbe, és elhelyezhetjük az emlékezés virágait. Sőt gyűjthetünk egy-egy mécses is, de nem a halottak lelki üdvéért, mert arról már Isten gondoskodott, hanem azért, mert ezzel is megemlékezünk.

A református halottak napja nem a halottak lelkével foglalkozik, az élők lelkének fontos. Azt, amit teszünk, saját magunk miatt tesszük, nem miattuk. És ha történetesen álmunkban is megjelennek, az nem azt jelenti, hogy éjszaka meglátogattak minket, hanem azt, hogy hiányoznak nekünk, és a tudatalattink megteremtette a „találkozás” lehetőségét. Tehát nem a halottak lelke jött el az álmunkban, hanem a tudatalattink idézte fel őket, ahogyan emlékszünk rájuk.

Mindenkinek áldott emlékezést kívánok!

Mit tanít a Szentírás a házasságról?

Bibliai útmutató házasságra készülőknek és házasoknak

„Megteremtette Isten az embert a maga képére, Isten képére teremtette, férfivá és nővé teremtette őket.” (1Móz 1,27)

MIT TANÍT A BIBLIA A HÁZASSÁGRÓL?

Az Isten képére teremtett ember tulajdonképpen kétnemű. Isten az embert neme szerint férfivá és nővé teremtette, így ketten együtt alkotják a teljes embert. Ennélfogva Isten a férfit és a nőt egymással való közösségre rendelte, amely akkor valósul meg, amikor elhagyja „a férfi apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és ezért lesznek egy testté.” (1Móz 2,24) Tehát a házasság Isten által rendelt és megáldott közösség férfi és nő között.

Annyiszor tapasztaljuk, hogy nagyon nehéz és önerőből szinte képtelenek vagyunk fenntartani a házastársunkkal vagy embertársainkkal való állandó jó kapcsolatot. Ez a bűnesetre vezethető vissza. Az első ember engedetlen volt Istennel szemben és elfordult tőle, ennek következtében megromlott Istennel és embertársaival való kapcsolata, és önmagától ezen képtelen volt változtatni. Ebbe az örökségbe születünk bele mi is. Viszont az Úr Jézus Krisztus gyökeres változást hozott Istennel és embertársainkkal való kapcsolatunkba. Az Isten–ember és ember–ember közötti jó közösség Jézus Krisztus által állt és állhat helyre mindannyiunk életében. Éppen ezért nagyon fontos az istenfélő házastárs.

ENGEDELMESSÉG

Pál apostol Efézusba írt levelében azt olvassuk, hogy a férjek szeressék feleségüket, „ahogyan Krisztus is szeretette az egyházat, és önmagát adta érte” (Ef 5,25), és „mint a saját testüket.” (Ef 5,28) Kedves férfitestvérem! Úgy szeresd feleségedet gondolatlanul, szóval és tettel, örömben és bánatban, mint magadat, mert ő már a te tested. És tedd mindezt azzal az önfeláldozó szeretettel, amellyel Krisztus szeretett téged és önmagát adta érted. A feleségek engedelmeskedjenek férjüknek, „amint az egyház engedelmeskedik Krisztusnak.” (Ef 5,24) Első hallásra talán túl szigorúnak tűnhet ez a felszólítás. Viszont ha a férj a Krisztustól tanult önfeláldozó szeretettel szereti a feleségét, úgy, mint a saját testét, akkor nem túlzott kérés az, hogy a felesége vesse alá magát ennek az önfeláldozó és gondoskodó szeretetnek. Kedves nőtestvérem! Úgy engedelmeskedj férjednek és legyél neki mindenben hűséges segítőtársa, mint aki által maga Krisztus vezet és oltalmazza az életedet. Ha mindketten

Krisztusban maradtok, akkor lesz igazi, tartós és áldott közösségetek egymással is.

KÖZÖSSÉG

A házasság közösség. De nem egy akármilyen közösség. Közös-ség, ahol minden közös.

A házasságunknak Isten rendelése szerint mindenekelőtt lelki közösséggé kell lennie. Akkor forr össze igazán az életünk, ha együtt imádkozunk, együtt olvassuk az ígét, együtt beszéljük meg a problémákat, gondokat és örömeiket. Egymást kell támogassuk, lelkigondozzuk, figyelmeztessük és szeressük. Közös a teher, és közös az öröm. De a házasság nemcsak lelki, hanem testi közösség is: „lesznek ketten egy testté.” (Ef 5,31). Most már nem „te” és „én”, hanem „mi” vagyunk. Házastársakként úgy kell vigyáznunk egymásra, egymás testére, mintha az a sajátunk lenne, hiszen immár ez is közös.

Ha valami örömet szerez a társunknak, mi is örülünk majd, ha pedig valami fájdalmat okoz, nekünk is fájni fog. Viszont a házastársi közösség megvalósulása nem megy csak úgy magától. Az ige úgy fogalmaz: lesznek ketten egy testté. Ez nem van, hanem lesz. Az örömben és bánatban való együttélés csiszolja össze a házastársakat, hogy mint két fogaskerék, egymást kiegészítve összeillesszék.

Kedves házasságban élő testvérek! Isten ígéje szerint a házastársi közösségetek megvalósulásának egyetlen lehetősége, ha „Krisztus félelmében” (Ef 5,21) éltek, és egyedüli módja, ha Krisztustól tanult önzetlen és önfeláldozó szeretettel szerettek egymást, és engedelmeskedtek egymásnak.

MIT TANÍT A BIBLIA A VÁLÁSRÓL?

Hogyan gondolkodik a nem istenfélő ember a házasságról? Ha nem házасodunk össze, ha valamikor megunjuk egymást, nem kell majd

elválni. De mit olvasunk a válásról a Szentírásban?

Mózes 5. könyvében a következőket olvassuk a házassági elválásról, mint lehetőségről: „Ha valaki feleségül vesz egy lányt, és a férje lesz, de később nem találja kedvére valónak, mert valami ellenszenveset talál benne, akkor írjon válólevelet, adja azt az asszony kezébe, és úgy bocsássa el a házától.” (5Móz 24,1) A Jézus korabeli írástudók és farizeusok különbözőképpen értelmezték azt, hogy mi számít válóoknak, és mi nem. Voltak, akik szigorúbb álláspontot képviseltek, és nehezebben engedték meg a válást, míg mások engedékenyebbek voltak. Így van ez ma is. Jézus ismerte ezt a válásról szóló ószövetségi tanítást, ezért fogalmazott így: „Mózes szívetek keménysége miatt engedte meg nektek, hogy elbocsássátok feleségeket, de ez kezdettől fogva nem így volt.” (Mt 19,8)

Bűn-e a házassági elválás és az újráházasodás? A Biblia tanítása szerint önmagában a válás és az újráházasodás nem bűn, hanem csak akkor, ha ezzel házasságot törünk. Ezért nagyon fontos, hogy jól értsük, mit jelent házasságot törni.

A házasság tehát Isten által rendelt életre szóló közösség férfi és nő között, ezért felbonthatatlan és végérvényes. Akkor „kötetik”, amikor a férfi és a nő szabad elhatározásból összekötik az életüket, és attól kezdve külön családként közös háztartásban élnek. Akkor „bomlik fel”, ha valamelyik fél meghal, vagy ha a házastársak valamelyike paráználkodik, és házasságon kívüli nemi kapcsolatával „megtöri” a házasságukat. Ez az egyetlen elfogadható válóok, ami után nem számít házasságtörésnek, ha az ártatlan fél elválik és újráházasodik. De Pál apostol az ilyen esetben is a válás és újráházasodás helyett a megbocsátást és az újrakezdést ajánlja: „A házasoknak pedig nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy az asszony ne váljon el a férjétől. Ha azonban elválik, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön ki férjével! A férj se bocsássa el feleségét!” (1Kor 7,10–11). Jézus ismeri a szívünket, a házastársi kapcsolatunkat, és ad újrakezdési lehetőséget. Nekünk is azt üzeni: menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz, mert a megtért paráznák és házasságtörők örökölni fogják Isten országát.

Ezt jelenti házastársnak lenni. Mivel ő a párom: hordozom, vállalom, sőt ha kell, elszenvedem, de nem válok el tőle. Mert szeretni néha azt is jelenti, hogy el kell egymást szenvedni szeretetben. Ez pedig egyáltalán nem olyan borzasztó, ha Istenben gyökerezik az életünk.

A jó válaszok nyomában. A „hogyan tovább?”

A „haladó ember” túlpörög, élete mindegyre elhalad Isten mellett. Míg végül magára marad mátrix-világában. Ebben a virtuális kalitkában él, örül és gyászol. Ebben szenved az egyedüllettől. A testi-lelki nyomorúságtól. Ebben kérdezi önmagát, hogy akkor ő most fiú-e vagy lány. Naponta elhalad a templom mellett, fáj és vágyakozik a szíve, de vasárnapig gyakran elhal benne az elhatározás...

A MI DOLGUNK

Csapdahelyzeteink sokszor hasonlóak ahhoz, amit az Egyiptomból kivonuló zsidók megélnének. Két tűz közé kerülnek. Velük szemben a tenger, hátuk mögött a hatalmas porfelhő, amely az egyiptomi sereg jöttét jelzi. Mi legyen most? Elillan szívükből a megkönnyebbült hála, és rájuk nehezedik a rettegés. Gyorsan átértékelődik bennük a szabadság iránti vágy. Mégiscsak jobb volt az egyiptomi nyomorúság, mint a túlpárt előtt elveszni, a szabadság hiú reményében? Mi lesz most?

Mi is gyakran megfogalmazzuk a kérdést, amikor csapdába kerül az életünk. Hamar elillan az előbbi öröm és kiegyensúlyozottság, mert a félelem, mint egy nehéz takaró, reánk feszül. Dönteni kell, tenni kell valamit, mert félő, hogy eltipor a helyzet, amely ott dörömböl életünk ajtaján. Hatalmas porfelhő jelzi a betegség, nyomorúság, az életünkre rászabaduló baj érkezését. Ki segít?

Kiülnek az arcunkra a gondok. Magunkkal hurcoljuk munkába, sőt még a nyaralás gondtalan napjai közepette is belénk nyilall a megoldáskereső gondolat. A menekülők foglyul esnek a tenger és az üldözők között. Annyi csodát láthattak már. Oly sok „véletlen” van az életükben, ami Isten gondoskodó jelenlétét jelzi. És most mégis úgy gondolják: nincs tovább! Elillan belőlük hit, a remény, és csak a sírva pihegő félelem marad.

Pedig Isten nemcsak szól, nemcsak vigasztal, nemcsak letörli a könnyet, de valóságosan is jelen van az életünkben. Ad, teremt, gyógyít, szabadít. Milyen jó, hogy Mózesből nem illan el a hit ebben a krízishelyzetben. Istennek népe, nézd az Úr szabadítását! Tedd az Isten kezébe az életed, a bajt, a gondot, amivel küzdesz, ami föléd magasodik, és aminek láttán megrettenesz és megadod magad. Így hozzuk Urunk elé életünk aktuális valóságát, stációját.

Egy látszattal megelégedő világban létezzünk, de ez nem elég nekünk. Isten valóságára, az Úr szabadítására van szükségünk ott, ahol a világ haladónak mondott, valójában az igazságon is túlhaladott woke-fordulatot vesz, rózsaszín maskarába öltözik, identitását ruhaként cserélgeti, és azt hiszi, ez a boldogság.

A párizsi olimpia első napjaiban egyszer csak kiállt ország-világ elé egy 16 éves brazil sportoló leány és jelnyelvvel bizonyágot tett: Jézus az út, az igazság és az élet. Akkor már túl voltunk a megnyitó keresztyén hitet gyalázó álarcosbálján. Az „ennél nincs lejjebb” érzésén. Sok hívő azt keresgélte magában: most akkor hogyan tovább? Mi a jó válasz egy ilyen helyzetben? És akkor ez 16 éves leány megválaszolta milliók kérdését: Jézus az út, az igazság és az élet.

Isten népe nem fog fegyvert, csak hagyja, hogy az Úr elvégezze és bevégezze szabadító munkáját. Ránk az bízott, hogy Istenről beszéljünk. Alkalmas és alkalmatlan időben. Olimpiai megnyitó előtt és után. Elmondani magabiztosoknak és megfélemlőknek, hogy Jézus az út, az igazság és az élet.

JÉZUS SZEMÉBEN

Péter apostol csetlése-botlása, forrófejűsége a mai emberre is jellemző. Ő mindent jobban tud. Mindenkit kijavít. Jézust is. A lábmosás előtt látványos ez az ellenkezés. Na, őt aztán nem! Nem az alázat ellenkezése ez. Inkább a rá jellemző gyors, megdöntetlen, forrófejű reakció, amely Jézusnak is ellentmond.

Csak az erőteljes szavak térítik észhez Pétert, aki gyorsan kapcsol: tedd, Uram, amit tenned kell. Ne csak a lábam, hanem a fejem is!

Aztán hamarosan ismét a Jézussal való kapcsolata a tét. A főpap udvarában legyűri a félelem. Egy sportvetélkedőn, a küzdelem alatt a kisfiam hirtelen a hasához kapott. Az edző be kellett dobja a törölközőt. Nem az első eset volt ez. Nem értettük, mi lehet az oka. Hirtelen jött vírusos fertőzés? Lég-szomj? Pánikroham? Vagy valami más?

Aztán lassacskán kiderült, hogy megijedt az ellenféltől, aki magasabb fokozatú övet viselt. Félt. Ezért kereste a kiszállás lehetőségét a helyzetből. Eleinte nem is értettük: hiába az izmos, vasgyúró alkat, a technikai tudás, ennek ellenére a félelem mégis „átprogramozta”.

Péter apostol is ezt teszi. Ellenséges közeg veszi körül, mindenki őt vizslatja. Gyánusnak tartják, megvádolják. Pánikba esik. Már nem ura önmagának. Előre menekül, még mielőtt őt is lerohanják, elhurcolják és odadobják Jézus mellé. Ezért a káromlás, a tagadás. Meg akarja győzni vádlóit. Hát így beszél az, aki Jézushoz tartozik?

Számítása célba ér. Már nem törődnek vele. Majd kivezetik Jézust, s az Úr elindul a megaláztatás útján. Elhalad mellette, egy pillanatra ránéz Péterre, és nem szól semmit. Megint ugyanaz a szituáció, mint a lábmosásnál. Jézussal vagy Jézus nélkül? Dönteni kell.

Ez a kérdés nekifeszül a mai embernek is, neki viszont nincsenek igen-nem válaszai, hiszen már nem biztos semmiben. Világában minden relatív, nincs már egyetlen biztos pont körülötte. Ezért úgy mond nemet Jézusra, hogy nem mond semmit, csak elegánsan elfordul. Hátat fordít. Isten helyett más „programot” választ vasárnap, minden nap. Karácsonyi, húsvéti, pünkösdi wellnesst. Mindegy, csak Isten ne legyen útban. Ne zavarja őt a harang, az ige, az Istenről szóló beszéd.

Pétert sokkolja a lelkére zuhanó isten-nélküliség. Ezért, amilyen gyorsan csak tud, visszatér az Úrhoz. A ma embere ezzel szemben meggyőzi magát az életét behálózó PC, azaz politikailag korrekt gondolattal, amely nem akar tudni Istenről. A „haladó ember”

és a „mit tegyünk?” útkeresése

túlpörög, elhalad Isten mellett. Míg végül magára marad mátrix-világában. Ebben a virtuális kalitkában él, örül és gyászol. Ebben szenved az egyedüllétől. A testi-lelki nyomorúságtól. Ebben kérdezi önmagát, hogy akkor ő most fiú-e vagy lány. Egyik közírónk mondja minderről: „Kívülről minden rendben valónak látszik, pedig szépen lassan megőrül az ember. Megbolondul és gonosszá válik. Csak önmagát látja. Csak megy előre. Egyfajta robot, ami reggel be-, este meg kapcsol.”

Péter meginog, elesik, majd visszatér az Úrhoz. Jézus szemében pedig ott a megbocsátás.

ISTENNEK VANNAK VÁLASZAI

A szorongás társadalmában élünk; már nagyobb az élettől, a mindennapoktól való félelem, mint a halál, az elmúlás miatti aggodalom. A társadalom már amiatt szorong, hogy szorong. Amiatt idegeskedünk, hogy idegesek vagyunk.

Rettenetesen nagy a szorongás az embereinkben. Ebbe a szorongásba nőnek bele a gyermekeink. Ezt jelzi ezer apró dolog és sajnos sok-sok tragédia is.

Ma már az internetes platformok kommentszekciója is olyan virtuális ring, ahol rég nem a vitakultúra és az adott téma körüljárása, a sokirányú megközelítés a lényeg, hanem a gyors és kíméletlen pofonosztás. A lábbal tiprás. Aki kapja, marja. Mint valami virtuális Harcosok klubjában, ahol bárki kipüfölheti magából a felgyült feszültséget. És holnap újra vár a ring.

Minden egyes nap azt látjuk, hogy nincs beleszólásunk a dolgokba. Hogy bármikor beköszönhet az életünkbe valami súlyos nyomorúság, egy lokális vagy globális katasztrófa, és akkor „nekünk lóttek”.

Bármikor bekövetkezhet egy infarktus, egy baleset, mellénk osonhat a belvárosban fél tucat felfegyverkezett antifa terrorista. Vírus, háború, földrengés, pusztulás és halál vesz körül. És nekünk mindebben csak a kényszerű tudomásulvétel marad. Elfogadni, felkészülni.

Ezért már minden egyes nap egy folyamatos készenléti állapot, mint valami disztópiában, ahol soha nincs happy end, csak a mindennapok állandósult rettegése.

Tragédiákról kapunk hírt, már nemcsak a távoli USA-ból, amit eddig elintéztünk egy kézlegyintéssel, hogy ott „mindig lónek”, hanem már egyre közelebről, a mi kultúrkörünkől is.

A szorongó világban hangulatjel-álcák mögé rejtett félelmekkel küzdünk a túlélésért. Mindenki ott keres kiutat, figyelemelterelő látszatsmegoldásokat, ahol van, amit a

környezete láttat vele. Trendekbe, divatokba, virtuális létbe menekül az ember.

Egy szépreményű, tehetséges ifjú focista rádöbrent, hogy neki még nincs tetoválása, és a frizurája sem elég zselés. Pár nap múlva megkönnyebbülten adta hírül a sajtó: megvan az első tetkó! Meg vagyunk mentve!

Nemrég megkérdezte egy fiatal pár, hánykor kezdődik a vasárnap délelőtti istentisztelet. Aztán olyan szomorkás, elgörbülő szájjal mondták mindketten, hogy nekik a 11 óra túl korán van. Nálunk még van délutáni istentisztelet is, de az meg túl későn van.

Először mindig Isten nélkül próbálkozunk. Sorra vesszük a lehetőségeket. Isten nélkül hordozott élet, egészség, betegség, tervek, örömök, bánatok. Gyermekek. Csak a szorongás mindig ugyanaz.

Olyan ez, mint a helyben futás. Eszevezetten rohanni, de nem jutni sehová. Ma Isten még túl korán van nekem, csak a holnap ne legyen túl késő és túl távol...

Sokan megfogalmazták, hogy Ferenc pápa másfél évvel ezelőtti látogatása túlmutatott önmagán. Három napra beállt az áldott csend. A frontvonalak mögött, a lövészárkokban élő ország egy kis időre megtapasztalhatta: másként is lehet élni, Istennek vannak válaszai az életünkre.

ANNÁL JOBBAN KIÁLTANI JÉZUS NEVÉT

Sokszor belefáradva és elszomorodva veszünk tudomásul a világban zajló fejleményeket, köztük a keresztyénellenes megnyilvánulásokat. Számtalanszor elmondtuk, leírtuk, olvastuk mindezt. Mikor erről beszélünk, egy olyan tehetetlen hozzátartozónak érezzük magunkat, akinek az öntudatlan beteg

ágya mellett századjára is elismétli az orvos a betegség tüneteit.

Valami ilyesféle keserű tehetetlenséggel szemléljük, mikor világunk letépi magáról értékeit, és szinte már pórén egyensúlyoz a mélység felett. Eközben a hírekben csak az elkövetők és az áldozatok személye, neve, életkora változik. Gyermekek, felnőttek, idősök lesznek mártírjai egy végzetesen elrontott korszaknak. Európa békéjét magányos kések támadók hasítják rojtosra, miközben a woke-farizeusai félrenéznek. Mi pedig tehetetlenek érezzük magunkat, egyre kevesebb hírt követünk, védeni próbáljuk ingatag lelki békénket.

Vajon mit kellene tennünk egy ilyen helyzetben? A kérdés jó ideje ismétlődik bennünk. Egyének és közösségek ajkán hangzik fel a „hogyan tovább?”, a „mit tegyünk?” útkeresése. És minden újabb, körtünetet jelző hír egyre inkább elbizonytalanít a válasz megtalálása felől.

Van egy ember, aki kimarad a Jézust ünneplő jerikói tömegből. Mindenki más ott tolong a Mester körül, eljutnak hozzájuk Jézus szavai, talán látják is őt, akár a közelébe is férkőznek, miközben Bartimeusnak semmi sem jut Jézusból. Csak az eddigi magányos sötétség. Az ő reménye csupán néhány aprópénzzel és ételdarabkával függ össze.

A mi világkorszakunk önkéntes vaksgát választ. A ma embere elfordul, hátat fordít, behunyja szemét. Hátha vele nem történik meg az a sok örültség, ami körülötte zajlik. Hátha kivonhatja személyét abból, ami sokak lelkét megmérgezte már.

Bartimeus magányosan áll az út szélén, és amikor meghallja, hogy Jézus jön, kiáltani kezd. Úgy látszik, az Úr neve már kétezer éve sem számított politikailag korrekt beszédnek, feddik is a koldust, hogy ezt most mégis hogy gondolja, de Bartimeus nem hallgat el. Kiáltása segítségkéréssé, istentiszteletté, misszióvá ágazik. Ez a vak ember, a saját segítségkérése által, indirekt módon is elmondja az ő kis világának, hogy kicsoda Jézus.

Ma is mindenki kutatja, keresi a lelki békéjét. Milliók simogatják a telefonjukat, lájkolnak, írnak, üzennek, és ott feszül bennük a gondolat: vajon ki segít? Hátha jön egy biztató szó. Igaz, ösztönösen elzárkóznak, ha hallják a hívást, a harang szavát. Így szocializálódtak, erre nevelte őket a család, a világ. Ezért a nyomorúságuk nyomorúság marad, és szüntelen húzza őket a mélybe.

Közben pedig mindegyre ott ül a szemekben a néma, ki nem mondott, elhallgatott kérdés: ki segít rajtam? Bartimeus vak koldusból Isten Fiát hirdető misszionárius lesz, amikor belekiáltja a világba, hogy Ő az! Jézus a megoldás! Aki segíthet!

A betakarítás Istentől kapott áldás

Amint elkezdődik az ős, egyre többféle érzés váltogatja magát a lelkemben: még él bennem a régi iskolakezdések izgalma, amit körülbelül annyira vártam, mint amennyire nem. Amikor iskoláskoromban szeptember elején hullani kezdtek a falevelek, már mindenről az iskola jutott eszembe. De emellett mára az ős legfőképpen az októberi betakarítást jelenti számomra.

Mit jelent számunkra az őszi betakarítás? Jelent-e egyáltalán valamit? Elgondolkoztunk-e már azon, hogy milyen csodálatos dolog, hogy a föld terem? Elvetünk bele egy apró magot, és termést hoz. Kis gondoskodással, az asztalra saját kertből hozott zöldség és gyümölcs kerül. Vagy elgondolkoztunk-e már azon, hogy kimegyünk az erdőbe, és anélkül, hogy bármit is dolgoztunk volna érte, áfonyát szedhetünk, szedret és gombát. Aduktunk-e hálát a gondoskodásáért Istennek?

A mai ember szinte mindenért zúgolódik: ha túl meleg van, azért, ha túl hideg, azért, ha esik az eső, panaszkodik, hogy nyomott a kedve, ha süt a nap, akkor annak sem örül. Mindemellett a 21. század társadalma általában véve nem szereti a kertet, mert dolgozni kell benne. És dolgozni nem jó. Leginkább az lenne a jó, ha nem kellene tenni érte semmit, hanem minden készen az ölébe hullana az embernek.

Isten azt parancsolta az első emberpárnak az Édenben, hogy művelje és őrizze a kertet, de már akkor sokkal jobban csábította őket a kísértő üres ígérete: „Olyanok lesztek, mint Isten”, és az engedetlenség következményeképpen gyorsan az Édenen kívül találták magukat, és megismerték, amit azóta is minden generációnak meg kell tanulnia: mit jelent az „orcánk verítékével” dolgozni, míg visszatérünk a porba.

ISTEN A GAZDA

A teremtés rendje szerint a földön a gazda nem mi vagyunk. A gazda Isten, aki úgy teremtette meg a világot, hogy az ember meg tudjon élni, lehessen eledele, legyen anyag az építkezéshez, altalajkincsek az energiatermeléshez, megengedte az embernek, hogy az uralma alá hajtja a Földet, azonban az nemcsak uralma alá hajtotta, hanem elkezdte kihasználni, kizsákmányolni és a végletekig szennyezni is. Ma már látható az, amivel eddig csak riogattak: ennek nem lesz jó vége, és a gyermekeink vagy unokáink meg is fogják inni ennek a levét.

Isten a teremtéskor és azóta is csak adott és adott, és a mai napig ezt teszi. A mi dol-

gunk vetni, megművelni, betakarítani, dolgozni. A többi Istennél van, az áldást is Tőle kell kérni.

Miért fontos a betakarításról beszélgetni? Azért, mert nem mindegy, hogy mit eszünk. Emlékszem, mennyire örültem kamaszkoromban, amikor a forradalom és rendszerváltás után az üzletekben elkezdtek megjelenni a déligyümölcsök, amelyekről azelőtt csak álmodozni lehetett. Összaha-

sonlítva a saját kerti zöldségeinkkel, óriási répákat, csillogó, nagy almákat kezdtek forgalmazni a boltok, és lassan félretettük vagy mellőztük a kisebb, saját termésű zöldséget, gyümölcsöt, mert az sok esetben még kukacos is volt, és kezdtük vásárolni a szépet, a boltit, amelyikben nem volt sem kukac, sem drótféreg. Már nem volt jó a háztáji tyúk, mert nem lehetett olyan puhára főzni, és divatba jött a bolti.

Mire ébredtünk? Hogy megjelentek a különböző emésztési betegségek, allergiák, intoleranciák, glutén-, glukóz-, laktóz-, fruktózérzékenység, mert a gyümölcsök, zöldségek vegyszerek, hormonkezelték, génkezelték.

Volt olyan időszak, fiatalabb korban, amikor lenézték azt, aki házi szörpöt ivott vagy kerti zöldségből és házi tyúkból főzte a vasárnapi húslevest. Az primitív falusi volt. A menő a bolti üdítő volt, és a vásárolt zöldségek, húsok. Valahogy kezdett teret hódítani az a szemlélet, hogy családi programmá válik a bevásárlás, és ez a mai napig tart. Mivel a bevásárlóközpontok polcai roskadoznak az árutól, mindent meg lehet vásárolni, a kényelem, a jólét hozta magával azt, hogy nem kell kínlódnia a kerttel, hanem vásároljunk, nem kell kínlódnia a főzéssel, vannak félkész ételek, amelyekből

10-15 perc alatt ebédet lehet tenni a család asztalára.

KÉT TÁBOR

Mára két táborra kezd válni a társadalom: vannak a plázafüggő, gyorsétteremben étkező emberek, mellettük pedig kisebbségben azok, akik megtermelik maguknak a konyhára valót, vagy ha nem tudják, mert nincs kertjük, akkor sem a multinacionális cégeknél vásárolnak, hanem termelői piacokon, vagy házaktól, termelőktől.

A fiatalság nagy része azonban a gyorséttermi ételeket részesíti előnyben. Ezek, mivel tele vannak ízfokozókkal, nagyon kíváncsítják magukat, viszont alattomosan és lassan valamilyen függőséget is okoznak, ugyanis aki hozzászokik az ízfokozókhoz, amelyek az üdítőkből és ezekben az ételekben vannak, az már nem érzi elég jónak, elég ízletesnek az otthon elkészített ételeket. A másik dolog, ami ebbe belejátszik: a kényelem. Sokkal kényelmesebb rendelni, mint főzni. Én is szeretem a KFC-s csirkét, a hamburgert is, s a fiam is, de nem szólom le a gyermekeimet, ha valamit ezek közül megkíván, hanem megtanultam elkészíteni őket otthon, zöldfűszerekkel, ízfokozók nélkül. Nem mondom azt, hogy én soha sem étkezem gyorsétteremben, de nagyon ritkán és egyre ritkábban.

No de térjünk vissza a betakarításhoz! Az első és legfontosabb lépés ahhoz, hogy a gyermekeink is megműveljék majd a kerteket és vessenek, kapáljanak, öntözzenek, amikor mi már nem leszünk, hogy megtanítsuk őket erre – természetesen azok, akiknek van kertjük. Régen a városiaknak is volt, mert kimértek nekik a város határán itt-ott konyhakerteket. A feladatunk az, hogy ne neveljünk olyan generációt, amely csak a rendelés gombot ismeri, hanem próbáljunk meg olyat nevelni, amelyik megfogja a munka végét.

Hogyan lehetséges ez? Kicsi koruktól neveljük őket a természet, a teremtett világ szeretetére, kiránduljunk, túrázzunk, biciklizzünk velük, tanítsuk meg nekik a gyógynövényeket, hogy forduljanak Isten patikájához is. Nagyon sok betegségre adott Isten gyógynövényeket.

Gyermekeink akkor fogja kedvelni a kerti növények gondozását, ha elsősorban mi, szülők is szívesen végezzük ezt a tevékenységet, magunkkal visszük őt a kertbe együtt veteleményezni, öntözni és örülni annak, ami ott terem. S együtt érezzük meg az igazi ízeket, amelyek nem hasonlíthatók a boltiakhoz.

Szeressük, óvjuk és műveljük az Istentől ajándékba kapott termőföldröket!

A GÁLYARAB PRÉDIKÁTOROK RÖVID TÖRTÉNETE

A 350 évvel ezelőtti „vértörvényszék”

„Tudom, URam, hogy az ember nem ura élete útjának, és aki azon jár, nem maga irányítja lépteit! Fenyíts minket, URam, de mértékkal, ne haragodban, hogy semmivé ne tégy! Töltsd ki lángoló haragodat a pogányokon, akik nem ismernek téged, és a nemzetségeken, amelyek nem hívják segítségül nevedet! Mert megemésztették Jákóbot, végleg megsemmisítették, és lakóhelyét elpusztították!” (Jer 10,23–25) (Komáromi Süllye István ácsi lelkész jelszavai)

A protestánsok üldözése I., Habsburg Lipót uralkodása idején, az 1670-es években általánossá vált országszerte. Erőszakos ellenreformáció/rekatolizáció vette kezdetét. A Wesselényi-féle összeesküvés leverése után a rebellisnek tartott protestantizmussal való leszámolást és annak gyakorlatilag a megsemmisítését is időszerűnek látta az uralkodó és környezete. Nem véletlen, hogy ezt az időszakot gyászévtizednek nevezzük a magyar protestantizmus történetében. Először 1673. szeptember 25-én rendkívüli törvényszék ült össze Pozsonyban, s 33 protestáns lelkészt idézett maga elé. A vád: gúnyolták a római vallást, elárulták a hazát, felségsértést követtek el. A prédikátorok hiába védekeztek, halálbüntetéssel fenyegették meg őket. Ők erre lemondtak hivatalukról, és önkéntes száműzetésbe vonultak. Ezen a „sikeren” felbuzdulva az egész országra kiterjesztették az idézést. 1674. március 5-re az összes magyarországi kálvinista és lutheránus lelképásztort és tanítót Pozsonyba idézték.

735 protestáns hitvallót idéztek ekkor a Pozsonyban felállított különbíróóság elé. Közülük 336 lelkész és tanító jelent meg a tárgyaláson, ebből nyolcvan reformátusok, a többi lutheránus. Ez az arány a végsőkig kintartók között fordított volt. A bíróság a korábbihoz hasonlóan most is felségsértéssel, hazaárulással, a katolikus egyház megsértésével vádolta őket, egyben követelte „bűneik” beismerését és áttérésüket a katolikus hitre. (Milyen furcsa: a katolikus hitre való áttérés felmentette volna őket a felségsértés vádjára, ami halálos vétek.)

A gályarabságot szenvedő prédikátorok két emblemikus alakja: Csergő Bálint, a pápai református kollégium rektora, valamint Séllyei M. István pápai lelkész, dunántúli püspök is ekkor kap idézést. Február 2-án érkezik meg Csernátóni Pál győri várkapitány levele Pápára azzal a meghagyással, hogy Szelepcsényi György esztergomi érsek és királyi helytartó rendeletére mindketten jelenjenek meg március 5-én Pozsonyban Majláth Miklós királyi ügyész előtt.

TÁRGYALÁSOK

A tárgyalás, megszakításokkal, két hónapra keresztül tartott. A királyi ügyész négy pontban foglalta össze a vádat: 1. Az egész pápistaságot és a királyt is bálványimádónak mondták; 2. a boldogságos Születés és a megholt szenteket s Krisztus képeit káromolták; 3. a szent ostyát megtaposták; 4. a lázadókkal, a király ellenségeivel szövetségben a törököknek utat nyitnak Magyarország elfoglalására. Mindannyiuk nevében Séllyei M. István püspök válaszolt: rágalomnak nevezte a vád minden egyes pontját, és kijelentette, hogy ha hitelt érdemlő tanúk rájuk bizonyítják e vádakot, alávetik magukat a törvényszék ítéletének. Ahelyett azonban, hogy a vádpontokat bizonyították volna, különböző zaklatásokkal akarták kifárasztani a prédikátorokat. Nevetséges vádként felhozták például, hogy korábban a Vas megyei Szilvágyon 500 protestáns prédikátor gyűlt össze, és ott Bécs elfoglalásáról tanácskoztak. Ehhez képest az igazság, hogy 1673-ban itt tartották az éves rendes egyházkerületi gyűlést, s azon egyébként nem volt jelen 50 lelkésznél több. Csergő Bálintot azzal vádolták, hogy a pápai diákokat dobbal és zászlókkal a mezőre vezényelte, hogy a lázadókat így fogadják. A valóság ebből annyi, hogy szerdán és szombaton délután a mezőn játék és testgyakorlat volt a diákok számára. Kitűnik ezekből a példából az egész eljárás koncepciójára és a megfélemlítés szándékára.

LEHETŐSÉGEK

A vádlottaknak három lehetőséget ajánlottak: elhagyják az országot, megválnak egyházi hivatásuktól, vagy áttérnek katolikus hitre. Bármelyiket választják is, szabadon távozhatnak, így mentesülnek a halálbüntetés alól.

Sokan voltak, akik egyik kötelezvényt sem írták alá, többek között Kocsi Csergő Bálint. Ő maga így ír erről visszaemlékezésében: „Az ügyész ígéretekkkel és fenyegetésekkel rá akar bírni, hogy mondjak le iskola-igazgatói tisztemről..., erre én úgy felelek: sem a király ellen, sem az ország békéje ellen nem vétkeztem, tehát nem írhatom alá a térítvényt, mert aláírásommal csak a vádat igazolnám.”

ÍTELET

Április 4-re a lelkészeket a primás palotájának nagytermébe idézték, és itt még egy utolsó próbát tett velük Kollonics Lipót bécsújhelyi püspök a térítvényekkel, de sikertelenül, ezért mindnyájukat halálra ítélték. A tanítókra ugyanígy kimondták a halálos ítéletet, majd elhatározták, hogy valamennyiüket börtönbe vetik. Közben tovább zaklatták őket. Így beszél erről Csergő Bálint: „Fenyegetőzések között kérdezi Kollonics: akarok-e engedelmessé válni királyomnak. Felelem: amint eddig, úgy ezután is. Erre így szól: mutasd ki hűségedet azzal, hogy kérd a kegyelmét, s kötelezd magad hivatalod elhagyására vagy arra, hogy önként száműzetésbe mégy. Válaszolom: nincs szükségem kegyelemre, mert nem vagyok bűnös; míg a király megtartja hitlevelét és az ország törvényeit, s sem maga nem gátol vallásunknak szabad gyakorlásában, sem másoknak nem engedi, hogy minket vallásunkért üldözzenek: addig én sem élhetek vissza szabadságunk biztosítkaival.”

Kollonics püspök börtönbe vettette Csergő Bálint rektort, ott pedig a jezsuiták zaklatták tovább, hogy meggyőződésétől eltántorítsák.

Mivel a nagyszámú halálos ítélet várható nemzetközi visszhangja kellemetlenül érintette volna az uralkodót, a vádlottak egyelőre mindannyian fogságba kerültek. A kiadott jelszó ez volt: szétosztani őket a börtönökbe! Ott gyakran embertelen körülmények között sínylődtek, a korábban felajánlott nyilatkozatok aláírására azonban többször is lehetőséget kaptak.

(folytatása következik)

Egyházkerületi nőszövetségi konferencia Bihardiószezen

(Folytatás az 1. oldalról)

Az egybegyűlteket köszöntötte Nagy Erika, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nőszövetségének elnöke. Köszönetet mondott a szervezőknek, majd átadta a szót Rácz Ervinnek. A generális direktor az Úrnak való szolgálatra bátorította a nőszövetségi tagokat, és arra kérte őket, hogy a lelkipásztorokért is imádkozzanak, hogy az élő Ige méltó hírnökei legyenek. Ghitea-Szabó Levente, a Missziói Ügyosztály előadó-tanácsosa biztatta a jelenlevőket a jó cselekedetekre. Ezt követően köszöntött Orosz Márta, az Érmelléki Református Egyházmegye nőszövetségi elnöke. Kihangsúlyozta az érmelléki emberek szeretetét, és köszönetet mondott annak a 28 gyülekezetnek, amelynek asszonyai vállalták az ebéd elkészítését. Végül üdvözölte a jelenlevőket Bara László esperes, helyi lelkipásztor, s röviden bemutatta a Bihardiószezi Református Egyházközséget. A köszöntések sorát Ghitea Balázs zongorajátéka zárta.

A Bihardiószezi Református Egyházközség nőszövetségének bemutatkozása és szolgálata után Ghitea Angéla vezetésével az ifjak éneke és szavalata örvendeztette a lelkeket.

Bogdán Ilona főtiszteletű asszony *Az élő Ige körül a családban* címmel tett biznyságot Isten megtartó szeretetéről. Elizeus és az özvegy története által mutatott rá a családi összetartás és a közös szolgálat fontosságára. Emlékeztetett, hogy az Úr helyettünk is megfizette a tartozást, ezért hálával tartozunk neki.

Dr. Ledán M. István, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem adjunktusa,

Identitásunk újszövetségi alapjai címmel tartott előadást. Az első keresztyének identitásválsága a közösen megélt hit akadályja volt. Pál erre vonatkozóan az 1Kor 7,17–24-ben arra tanított, hogy „mindenki abban maradjon meg az Isten előtt, amiben elhívatott”.

A szervezők nagyon jól tudták, hogy ha a lélek készen áll is, attól még a test erőtlen, ezért ebédre hívták a jelenlevőket, ott pedig lehetőség nyílt az ismerkedésre és a régi barátságok felelevenítésére.

Miután mindenki visszatért a helyére, az Érmelléki Református Egyházmegye intézményvezetőinek biznyságtétele következett. Barabás Tünde elmondta, hogy az Érmelléki Református Diakóniai Alapítványnak 130 támogatottja van. Az alapítvány segíti a rászorulókat élelmiszer- és tanszertámogatással, továbbá találkozókat szervez a fogyatékkal élőknek. Személyes biznyságtételében megvallotta: „Isten nem mindig úgy vezetett, ahogy én gondoltam, de mindenképp úgy,

ahogy ő akarta.” Mike Edit ismertette a Kéccenlét Egyesület szolgálatát, amelynek része a szociális konyha, az idősek látogatása és a hátrányos helyzetű gyerekek korrepetálása. Biznyságtételében az életük és szolgálatuk rögzös útjáról úgy beszélt, mint Isten nevelőiskolájáról.

A bihardiószezi gyülekezetből Pántya Emőke elszavalta két saját versét, majd Hegedüs Szabolcs énekkel szolgált.

Ünnepélyes keretek között az egyházmegyei nőszövetségi elnöknői felavatták a dobait, tamásváraljai, bihardiószezi, nagyvárad-biharpüspöki és a nagyvárad-velencei zászlókat.

A záró istentiszteleten Papp Tiborné Mónika, a Tiszántúli Református Egyházkerület nőszövetségének helyettes titkára szolgált, utána pedig Bogyai-Kis Mária nyugdíjas lelkipásztor mondott hálát imádságban.

A találkozó közös úrvacsorával zárult.

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

III. hazatérés napja Józsefházán

Augusztus 18-án, vasárnap 13 órai kezdettel immáron harmadjára szervezték meg a hazatérés napját a Józsefházai Református Egyházközségben, egybekötve az új kenyér ünnepével.

Ez alkalommal is olyan lelkipásztorokat hívtak meg, akiket számos emlék köt a gyülekezethez: Keresztúri Erzsébet és Keresztúri Sándor Zsolt három évig szolgáltak Józsefházán. A lelkész nő a Mt 14,10–21 alapján fejtette ki ünnepi gondolatait. Kiemelte: „Az otthon az a hely, ahol feltétel nélkül szeretnek, örülnek nekünk, ahol várnak, ahová nem lehet rosszkor érkezni, ahol mindig van helyünk. Ahol nem kell szerepet játszani, szabad gyengének lenni. A földi otthonunk másolata az igazi, elveszített otthonunknak, ahonnan kikerültünk a bűnesetkor. Előképe annak, amelyet Isten megígért, Jézus Krisztus pedig elkészített a benne hívőknek.”

Mátyási Gerda Georgina házigazda lelkipásztor megköszönte az igehirdető szolgálatát, majd a meghívott lelkészek is köszöntötték a gyülekezet tagjait. Sok ismerős arcot fedezhettek fel, akikre ma is szeretettel gondolnak vissza. Ezután a vallásórás gyermekek és az ifjúság énekekkel és szavatokkal örvendeztette meg a hallgatóságot. Köszönet illeti Simpf Edina kántornót az énektanításért és a hangszeres kíséretért. Ünnepi köszöntőbeszédet mondott Magyar Szilárd ifjúsági elnök.

Majd az úrvacsora jegyeiben részesültek a jelenlevők. Úrvacsorai beszédet mondott Ke-

resztúri Sándor Zsolt hiripi lelkipásztor. A záróénekek után mindannyian kivonultak a templomból, és míg szölt az emlékharang, megemlékeztek mindazokról, akik már hazatértek a mennyei Atya örök hajlékába. Emlékük legyen áldott! Végül koszorút helyeztek el a Hazatérés emléktábláján, elénekelték a magyar és a székely himnuszt, majd mindenkit szeretetvendégségre vártak a kultúrotthonba.

A résztvevők a nap folyamán megtekinthették a kelyhekből, zászlókból, régi könyvekből, több száz éves terítőkből a Ráthonyi Margit Nőszövetség által összeállított kiállítás, illetve egy több évtizedes emlékeket őrző fotóalbumot is. A Nőszövetség érdeme a nagyon finom ebéd is, amellyel az ünnepségre érkezőknek kedveskedtek. Isten gazdag áldása legyen mindazok életén és szolgálatán, akik hozzájárultak a hazatérés napja megszervezéséhez!

REFSZATMAR.EU

Megtartotta idei hittudományi tanácskozását a NYEMRLSZ

Egy nyáj, egy pásztor (Jn 10,16) címmel konferenciát tartott a Nyugat-európai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat augusztus 22–25. között a tahitófalu Sion Hegye Református Konferencia-központban. Nyugat-Európa és a Kárpát-medence több országából is érkeztek résztvevők. Az alábbiakban a hittudományi tanácskozás zárónyilatkozatát olvashatják, amelyet özv. Lázárné Zahn Dalma Enikő lelkészi elnök és dr. v. Békássy N. Albert világi elnök ismertetett.

A Nyugat-Európában élő magyar reformátusok missziói küldetése ökumenikus keretek közt megtartani a Kárpát-medencén túli óriási magyar református szórványt, melynek szemléleti vetületeit évente szervezett hittudományi tanácskozások tartják napirenden immár 1985 óta.

Kérdésselvetéseinket az európai diaszpóra szolgálatáról Csoma Áron, a *Confessio* felelős szerkesztője moderálásával, félnapos interaktív ülés keretében jártuk körbe. A szórványgondozási jövő lehetőségeiről, a protestantizmus közös vetületeiről Sógör Csaba, a Magyarországi Református Egyház (MRE) külügyi főtanácsadója közreműködésével vajúdtunk: önazonosság, megerősítés, netalán feladás? Erdei-Árva István lelkipásztor, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület havilapja, a *Harangszó* felelős

szerkesztője a szórványgondok fölkért rendszerezőjeként tartott beszámolót. Az ide vonatkozó kérdések továbbgörgetésével keressük a lehetséges megoldásokat. Előítéletektől mentesen beszélgettünk a presbiterképzésről, vizitációról, az egyházfegyelem megosztó gondjairól is. Krasznai Andrea lelkipásztor, a Liszt Ferenc repülőtér lelkigondozója pedig beszámolt missziói munkájáról.

Fontos kérdésként került napirendre, hogy a jövőben miként vehet részt az egyház a közéletben úgy, hogy hiteles és egyetemes evangéliumhirdető mivoltában, valamint lelkigondozói, tanítói és prófétai szolgálatában ne sérüljön. A NYEMRLSZ elfogadhatatlannak tartja az Ulla Schmidt és munkatársai szerkesztésében és az Európai Protestáns Egyházak Közössége Tanácsának nevében megjelent elmélkedést a „nemi hovatarozás

– sexualitás – házasság – családról”. Visky S. Béla erdélyi lelkész, kolozsvári teológiai tanár és szakíró megfogalmazását támogatva, a bibliai rendet erősíti meg, hogy férfi és nő szeretetkapcsolata a tartós, monogám házasságban teljesebben ki. Ez teremt lelki, érzelmi, jogi és anyagi biztonságot mind a szülők, mind gyermekeik számára.

Roboz Péter tábori lelkész, százados a gályarab prédikátorokról tartott előadást, rendhagyó megemlékezésként. Annak a negyven sziklaszilárd hitű prédikátornak a sorsát ismertette, akit a pozsonyi vértörvényszék 350 évvel ezelőtt gályarabságra ítélt. Kiemelt pont volt a Pándy-Szekeres házaspár friss tájékoztatása a háború sújtotta Kárpátalján folyó szeretetszolgálati tevékenységről. Gál Erika, a Nagydobronyi Református Líceum igazgatója a szemtanú bizonyosságával számolt be helytállásukról és munkavégzésükéről.

Vezetői tanácskozásunkon sorra vettük gyülekezeteinket, megbeszéltük gondjainkat, örömeinket és a jövőbeli feladatainkat. A Nyugat-európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségével tavaly kezdeményezett párbeszédünk megvalósítása egyelőre vár magára.

Hálás köszönet az MRE-nek a Kárpát-medencei meghívottjaink vendéglátási támogatásáért.

Békássy N. Albert

Hálaadás Szilágyszentkirályon

„...keressétek először Istennek országát és az Ő igazságát...” (Mt 6,33)

Hálás szívvel, örömmel gyűlt össze Szilágyszentkirályon a maroknyi gyülekezet új kenyér ünnepére. Megérezte, megtapasztaltuk, hogy az Úr Jézus Krisztus beszéde, tanítása közöttünk is valóság lett. Nem kell aggodalmaskodni testi szükségleteinkért, ruházatunkért, mert az Úr ismeri szükségünket. Mindenekelőtt az Ő országát és igazságát kell keresnünk, mert Ő gondot visel ránk.

Ezúttal részesültünk az úrvacsora ajándékaiban. Gyülekezetünk nőtagjai örömmel öltötték fel népviseleti ruhájukat, hogy abban járuljanak az Úr elé.

Lelkipásztorunk, Süle Gyula Zsolt bátorított bennünket az ige kapcsán, hogy megüresített szívünket is bátran adjuk oda az Úrnak, aki meg tudja és meg akarja elégíteni lelki kenyérrel, örök élet eledelével.

Mindenért egyedül az Uré a dicsőség és a hála.

MÓDI ZSUZSÁNNA

Egyházmegyei találkozó Biharvajdán

Anyaság és lelki lélegzetvétel címmel egyházmegyei találkozót tartottak szeptember 7-én az élő Ige éve keretében Biharvajdán.

Főleg a környező gyülekezetekből érkeztek az édesanyák (de apák is) és gyermekeik, hogy közösségben együtt legyenek. Az éneklés, istendicsőítés és áhítat, amelyben Gál-Győri Márti lelkipásztor vezette a résztvevőket, mindjárt az elején segített ráhangolódni az egész napra. Amíg a szülők, felnőttek a templomba elvonulva Gondáné Paszternák Klára tartalmas előadását hallgathatták meg a témáról (vagyis az önmagukkal és gyermekükkel való kapcsolatáról), addig a gyülekezeti házban maradó gyermekek számára a debreceni Fabula et Figura Műhely bábművészei, népzenei társuk közreműködésével, Az árktot ugró legényke történetét elevenítették meg. A közös ebéd után a gyermekek nagy élvezettel vetették bele magukat az agyagozásba; ennek sikerét a spontán született és hazavihető kis alkotások jelzik. Gál Álmos debreceni fazekasmester nemcsak a korongozás kulisszatitkaiba vezette be a gyermekeket, hanem – saját, személyes bizonyágtételét

is beleszóve – az agyag, a korong és az elromlott edény segítségével jeremiási módon nagyon szemléletessé is tette Istennek azt a titkát, hogy ő nem eldobja, hanem átformálja az ő népe, az ember elrontott életét. Hálásak vagyunk az alkalom gazdag áldásaiért.

KONDOR ENDRE

Élő és ható Ige – Egyházmegyei nap Szatmárnémetiben

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület missziós bizottsága kezdeményezésére egyházmegyei napot tartott a szatmári egyházmegye szeptember 7-én. A szervezőbizottság hónapok óta tervezte, és Isten segítségével megvalósította az eseményt.

Dél előtt a közös nyitó istentisztelet után egyidejűleg négy különböző helyszínen folytatódott az alkalom: presbiterek találkozója, nőszövetségi vezetőségi találkozót és lelkészfelelések találkozója, kántorok találkozója, valamint SZIKE-találkozót tartottak (SZIKE: Szatmári Ifjúsági Keresztény Egyesület).

Mindenekelőtt a Lánchos templomban Dénes István Lukács egyházkerületi főjegyző ígét hirdetett a csodálatos halfogás története alapján, a Szatmárnémeti Református Gimnázium Gyöngyszem Gyermekekara pedig zsolnárokat énekelt Higyed Gyöngyi vallás- és zenetanár vezényletével. Dr. Király Lajos esperes és Kiss József főjegyző köszöntötte a gyülekezetet.

A nőszövetségi vezetők a Szatmárnémeti Református Gimnázium dísztermébe vonultak, hogy meghallgassák Bogdán Ilona főtiszteletű asszonynak, az egyházkerületi nőszövetség tiszteletbeli elnökének előadását. Ezután négy csoportban tartottak megbeszélést a megfáradás-megújulás témában. A jelenlevők lelkük mélyéről őszintén feltörő

érezelmek és tapasztalatok megosztása által erősítették egymást. Imaközösséggel zárult az esemény, majd szeretetvendégséggel folytatódott a beszélgetés.

A presbiterek a Lánchos templomban maradtak. Illés Jenő presbiteri szövetségi elnök köszöntött, majd Máthé Róbert vetési lelkipásztor és pszichológus tartott előadást *Kommunikáció és konfliktuskezelés a presbiteri szolgálatban* címmel. A rendkívül gyakorlatias és időszerű témájú előadáshoz többen is hozzászóltak, okultak belőle a hallgatók. Keresztúri Sándor hiripi lelkipásztor *A presbiter szerepe a családban* című szolgálata is áldásos és tanulságos volt.

Az ifjúság a szigetlankai templomban gyülekezett. Tolnai János egyházmegyei ifjúsági előadó igei köszöntője és Rácz Ervin házigazda lelkipásztor konferálása után Csomós József ifjúsági missziós lelkész és sárospataki teológiai tanár tartott előadást. Arra biztatta a fiatalokat, hogy legyenek Krisztus meghosszabbított kezei a mindennapokban. A dicsőítésben az ákosi The One Way együttes vezetett.

A kántorok találkozójának a németi református templom adott otthont. Dr. Orosz Otília Valéria *J. S. Bach koráldallamai a gyülekezeti énekeskönyvünkben* címmel tartott előadást. Tolnai Zelma tiszteletes asszony vezetésével aktuális témákról őszintén és nyíltan beszélgettek.

Kilenc gyülekezet hozta a töltött káposztát a szeretetvendégségre: Szatmár-Kültelek, Szatmár-Szamosnegyed, Szatmár-Németi, Szatmár-Szigetlanka, Szamoskrassó, Pusztadaróc, Halmi, Egri, Dabolc egyházközségeinek nőszövetségei. Szatmár-Lánchos templom nőszövetsége és presbitériuma vállalta a szeretetvendégség szervezését és lebonyolítását Szilágyi Balázs lelkipásztor és Szilágyi Noémi egyházmegyei elnök, kerületi titkár vezetésével, irányításával.

„Mert az Isten igéje élő és ható” (Zsid 4,12) – ez volt az alkalomsorozat mottója. Az élő Ige összehozta a gyülekezeteket, áldásos egyházmegyei nap volt.

REFSZATMAR.EU

Tanévnyitó a Zilahi Református Wesselényi Kollégiumban

Az újraindulás utáni 33. tanévet nyitották meg Zilahon a református kollégiumban.

„Pusztá földön talált reá, kietlen, vad sivatagban. Körülvette, gondja volt rá, óvta, mint a szeme fényét, ahogy a sas, röptetve a fészekalját, fiókái fölött repdes, úgy vette őt kiterjesztett szárnyaira, evezőtollán hordozva őt.” (5Móz 32,10–11)

378 éve nyitottak először tanévet elődeink Zilahon az Úr házában, és tették ezt 302 éven át töretlenül. A kimaradt 43 év az a pusztai vándorlás oktatási intézményünk történetében, amelyet tanításunkra és nevelésünkre használt az Úr. Ma újra hálát adtunk Istennek, hogy megtartott minket, mint oktatási intézményt, és mint református magyar közösséget ezen a vidéken. A fenti idézet Mózes énekének része, amelynek az a célja, hogy emlékeztesse népét Isten gondoskodó szeretetére, s védje őket a lázadástól, hűtlenségtől. Ez a gyönyörű kép, amelyet a fenti ige elénk tár, védelmező és gondoskodó Istenről beszél, aki nem hagyja magára azokat, akik Őbenne bíznak. Az ő gondoskodása olyan, mint a sasé, aki fiókait tanítja repülni: szárnyai

alatt oltalmat ad, és segíti őket, hogy szárnyaljanak. Ezért nincs oka az Isten gyermekének aggodalomra, ezért lehet reménysége a jövő felől, mert tudja, hogy Isten szeretete égisz, kegyelme erősen tart, áldása bőségesen árad az Őt félők életében. Induljunk hát neki ennek a tanévnek bizakodással, erővel

és hittel! Mint ahogy a sas vigyáz a fiókáira, mi is vigyázzunk egymásra, és közösen érvünk el, hogy mindenki megtalálja a saját szárnyalását.

Isten áldása kísérje mindannyiunk életét és szolgálatát ebben az új tanévben!

BARA LAJOS ISTVÁN

Isten áldásával indult az új tanév a Lorántffyban

Rendhagyó módon idén a nagyváradi-újvárosi református templomban tartotta tanévnyitó istentiszteletét a váradi Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium szeptember 9-én délelőtt.

A felújítás miatt kapuit egy időre bezáró váradi-olaszi református templom helyett idén az újvárosiban gyűltek össze a Lorántffy gimnázium kis- és nagy diákjai, tanítók, tanárok, szülők és hozzátartozók, hogy Isten áldását kérjék a 2024/2025-ös tanévre. Az új helyszínen is maradt a régi szép hagyomány: a lelkipásztorok, az iskola vezetősége és a meghívottak után az iskola zászlaját követve az előkészítő osztályosok vonulnak be a templomba, a tizenkettedikesek kíséretében. Az ünneplő közösséget Szakács Zoltán iskolalelkész köszöntötte. Az igei szolgálatot Farkas Zsolt, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület előadó-tanácsosa végezte. Prédikációjában kiemelte, hogy az iskolai év megszokott rendjéhez hozzátartoznak az ünnepek is. A tanévnyitó is egy ilyen ünnep, viszont nem múltbéli dologra való emlékezés, hanem előretekintés a jövőre, felkészít arra, ami ezután jön. Felekezeti iskoláról lévén szó, a jövőre készülve nemcsak a tudományok elsajátítására van lehetőség, hanem az imádságra is. „Isten megáldja azt, amiért keményen dolgoztok. Nem szabad félvállról venni a tanulást. Válasszatok a keskeny utat, amely az életre visz” – hangzott el.

Évnyitó beszédében Módi Kinga igazgató a jelentős történelmi múltú intézmény

megalapításának évfordulójáról emlékezett meg: „A tanévkezdés mindig mozgalmas, izgalmos, várakozással és új kihívásokkal teli időszak. Az idei azért különleges, mert iskolánk idén ünnepli létrejöttének 120. évfordulóját. Ebből az alkalomból az egész tanévben rendezvénysorozattal ünnepeljük iskolánk fennállását. Fontos számunkra a múlt tisztelete, a jelen értékei és a jövő reményei, a gyermekek” – hangsúlyozta Módi Kinga. Mint megfogalmazta, a 2024/2025-ös tanév 600 diákkal indul, közülük negyvenhatan előkészítő osztályosok. Hozzájuk bátorító szavakkal fordult az igazgató. A szülőknek megköszönte, hogy gyermeküknek református magyar iskolát választottak, ami egyet jelent a keresztyén értékrend, a magyar nyelv, kultúra és közösség fennmaradásával, valamint a gyermekek többlétudásával és jobb érvényesülésével. Végezetül a pedagó-

gusokhoz szólt, a tanügyi változások tükrében következetességre és türelemre buzdítva őket, majd hivatalosan is megnyitotta a 2024/2025-ös tanévet.

A köszöntőbeszédnek rendjén Szűcs Éva tanügyi előadó-tanácsos kiemelte, hogy a Lorántffy középiskola mellett az egyházkerület másik két felekezeti gimnáziumában, a Szatmárnémeti Református Gimnáziumban és a Zilahai Református Wesselényi Kollégiumban is ezen a napon kezdődött el az új tanév. Mint elmondta, régi álma teljesült be azzal, hogy bölcsődétől 12. osztályig van református magyar oktatás; Nagyvárad után ez a másik két intézmény esetében is hamarosan megvalósul. A hagyományokhoz híven a kilencedikesek fogadalomtételével, majd a Himnusz eléneklésével ért véget az ünnepség.

ERDON.RO

Jó döntés az elköteleződés – Tanévnyitó a Refiben

A Szatmárnémeti Református Gimnázium tanévnyitóját idén is a Láncoz templomban tartották. Hétfőn délelőtt 10 órától igehirdetés és áldás indította a refiseket az új tanévre.

Az ünnepi istentiszteleten dr. Király Lajos esperes hirdetett ígét. A prédikációban Jób könyve nyomán a döntések és azok következményei játszották a főszerepet; bibliai példákkal szemléltetve mutatta be ezeket a lelkipásztor. Hangsúlyozta: talán nem is az a legfontosabb, hogy egy-egy döntésünk jó-e vagy hasznos-e számunkra, sokkal inkább az, hogy döntéseink igazak-e, azonosulni tudunk-e velük, el tudunk-e köteleződni mellettük.

Az igehirdetés után Varga Szilárd Csaba iskolalelkész köszöntötte elsőként a jelenlevőket, majd megosztott néhány gondolatot a gyülekezettel. Rác Ervin Lajos generális direktor is szólt az egybegyűltekhez: „Ne szégyelljétek köszönni, főként ne szégyelljétek »Békesség Istentől!«-t köszönni, mert Jézus sem szégyell titeket!” A felszólaló lelkipásztorok sorához csatlakozott Kiss József

egyházmegyei főjegyző is. A csodálatos halogás történetét idézve fogalmazott meg igei útravalót.

Szejké Ottilia elemi oktatásért felelő tanfelügyelő az erdélyi magyar iskolák szombati országos tanévnyitójának üzenetét, Reményik Sándor gondolatát hozta el a Láncoz templomban összegyűltek számára: „Egy lángot adok, ápolod, add tovább.”

A felszólalók sorát ezúttal is Póti Eduárd János iskolaigazgató zárta. „Itt vagyunk, és remélem, hogy mindannyian nyitott szívvel, Istenben hívő módon, mert egy dolog biztos: ez a tanév sem lesz könnyebb, mint az előző volt. Rengeteg kihívásunk lesz, megannyi feladattal és az igehirdetéshez kapcsolódva rengeteg döntéssel. De ma legyünk azok, akik eldöntik: csak előre lépünk. Kiváltságos szívvel, egy közösségként mindent beleadva, együtt megyünk előre ebben a tanévben is. Mert ha Isten ígéjével, mosolyogva tudunk ma elindulni, akkor biztos vagyok benne, hogy jövő júniusban ugyanilyen mosollyal az arcunkon, elégedetten tudunk majd eltávozni egy újabb villanásnyi vakációra” – hangzottak az iskolaigazgató gondolatai.

A Szatmárnémeti Református Gimnázium Gyöngyszem Gyermekkara szép zsolnárokat énekelt Higyed Gyöngyi vezetésével, és szavaltatok is elhangoztak.

Az újonnan érkezett refis tanárok és diákok fogadalmat tettek. Áldással indult a tanév.

REFSZATMAR.EU

Isten szeretetében fogadva

Lelkes és kíváncsi gyereksereg fogadta szeptember 10-én Micskén a Sámuel Ház Szociális Bentlakásban a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány (MRSZA) képviselőit.

Katona Viktória, az MRSZA ügyvezető-helyettese Szilágyi Kinga szociális és adománykoordinációs ágazatvezető társaságában köszöntötte a bentlakás munkatársait és lakóit. Kiemelte, hogy Isten szeretetében fogadott közösségként tekintünk egymásra. Megerősítő a tudat, hogy minden munkánk és küzdelmünk után van hova hazatérjünk, és van kivel megoszuk terheinket és örömeinket. A gyerekek énekszóval köszönték meg a MRSZA adományát.

A tanszercsomagok összeállításában, a MRSZA saját márkás téisztájának, a 200 kg cukornak és a tisztítószernek az összegyűjtésében és szállításában Iszlai Gergely operatív vezető (Debrecen) vállalt oroszánrészt.

Fontos, hogy mi magunk is törekedjünk arra, hogy gyermekeink nevelése biztos alapon álljon. Szükséges, hogy a hitben és tet-

tekben jó példák legyünk. A jövő érdekében elengedhetetlen, hogy az ifjak nevelésében tevékenykedők munkájához megfelelő háttérrel alakítsunk ki.

Isten szeretetének továbbadásában nincsenek határok.

Hálásak vagyunk, hogy az MRSZA és a KREK (Királyhágómelléki Református Egyházkerület) idén júniusban hivatalosított együttműködése továbbra is termi áldott gyümölcsseit.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

	KINOS, SZLENGÜL	MÁSODPERC RÖVIDEN	NEHEZTEL	SÁRKÁNYIDOM	ÁBÉCÉ 2. BETŰJE	
1						L
RÓMAI EGYES		REMIZ BEJÁRATA!			EGYIK VITAMIN	
KATONAI SZÁLLÁS		TÖKMAG!			SPIELBERG ŰRLÉNYE	
SZLOVÁK FOLYÓ						
	2	TERÜLET JELE	BÍZNI KEZDI!	MOTOR-TÍPUS		
SVÁJCI FOLYÓ			RAKTÁR, RÖVIDEN	AZ A BIZONYOS		
LITER		ZSIVÓTZKY RIVÁLISA		... MARS (LÓDULJ)	KÖTŐSZÓ	
		CSODÁLKOZÓ HANG		UGYANCSAK	A SZÉN VEGYJELE	
	K			ILONA, BECÉZVE		
				RÓMAI EGYES		
					KELVIN	

FRICSKA

Mennyszárg és pokol

Egy ember mennyről és poklóról beszélgett az Úrral.

– Jer, lásd a poklot! – mondá az Úr.

Beléptek egy terembe, ahol jó néhányan ültek körül egy pörkölttel telt, hatalmas üstöt. Csonttá-bőrré soványodtak, az arcuk kétségbeesett. Mindegyikük kanalat tartott a kezében, mellyel az üstbe nyúlhatott, de a kanál nyele sokkal hosszabb volt, mint a saját karjuk, így nem tudták a szájukba tenni az ételt. Leírhatatlanul szenvedtek.

– Most jer velem a mennyszárgba! – hívta a férfit egy idő múlva az Úr.

Egy másik terembe jutottak, pontosan olyanba, mint az első: ugyanaz a húsos üst, ugyanolyan sok ember, ugyanolyan hosszú nyelvű kanalak. Csakhogy itt mindenkin látszott, hogy boldog és jól táplált.

– Nem értem – csodálkozott a férfi. – Miért boldogok ezek, és miért nyomorultak amazok a másik teremben, ha egyszer minden ugyanaz?

– Ó, ez igazán egyszerű – mosolyodott el az Úr. – Az itteniek megtanulták etetni egymást.

ANN LANDERS

Segítségre
van szüksége vagy segíteni szeretne?

Hívjon bizalommal
hétfőtől péntekig 15-20 óra között!

TELEFONOS SZERETETSZOLGÁLAT
0265 55 55 55

Kolozsvár · 2009
Marosvásárhely · 2011
Nagyvárad · 2021

www.telsz.ro
office@telsz.ro
telsz